

Jesenice dz

Novice

220050174,5

COBISS

KNJIŽNICA JESENICE

INTERNI INFORMACIJSKI ČASOPIS

NOVICE

številka 5, maj 2005

ACRONI

Poštnina plačana pri pošti 4270 JESENICE

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE

Trg Toneta Čufarja 4
4270 JESENICE

TISKOVINA

odlično poslovanje ACRONIJA v letu 2005

Modernizacija VOD naprave
najboljša inovacija Gorenjske

KAZALO

stran 7

MODERNIZACIJA VOD NAPRAVE NAJBOLJŠA INOVACIJA GORENJSKE

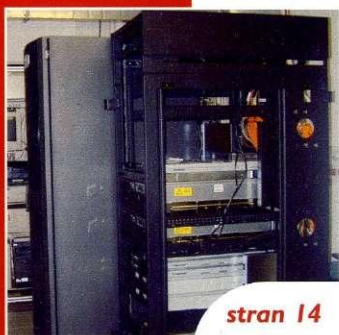
Naša inovacija Modernizacija VOD naprave je na tekmovanju za najboljšo inovacijo Gorenjske med štirinajstimi inovacijami iz desetih podjetij z naskokom osvojila prvo mesto. Od 10 možnih je prejela povprečje 9,74 točk.

stran 12

ZAGOTAVLJANJE NERADIOAKTIVNIH PROIZVODOV

Ob vstopu surovin v ACRONI z merjenjem preverjamo izpolnjevanje te zahteve. Z novo investicijo v vrednosti 4.700.000 SIT pa bomo kupcem lahko dokazali, da naši proizvodi niso radioaktivni.

stran 14

PRENOVA POSLOVNO- INFORMACIJSKEGA SISTEMA ŽE V TEKU

Oprema je bila dobavljena v začetku meseca maja in do sedaj je v glavnem končana fizična montaža, delno pa tudi konfiguracija sistemov in inštalacija systemskega softwara.

stran 16

PROIZVODNJA V APRILU

Štirje meseci truda v proizvodnji v letošnjem letu so za nami. Doseženi rezultati so uspešni in so posledica izrednih prizadevanj posameznikov in celotnega kolektiva. V tem obdobju smo dosegli kar nekaj rekordnih proizvodnih dosežkov.

stran 23

OBISK MINISTRA ZA GOSPODARSTVO mag. ANDREJA VIZJAKA V ACRONIJO

Na povabilo sindikatov je družbo ACRONI 19. maja 2005 obiskal minister za gospodarstvo g. Andrej Vizjak. Po predstavitvi rezultatov poslovanja, ki so letos izjemno dobri, ter že potrjenih naložb za letošnje leto si je ogledal proizvodnjo.

Novice
Interni informacijski časopis
Acroni Jesenice

števila 5, maj 2005

uredniški odbor:
Ljubo Osovnikar,
Polonca Marjanovič,
Lilijana Markež,
Nataša Karo,
Alenka Kosmač,
Barbara Habe Sintič

fotografije:
Tone Kelbl,
Lilijana Markež,
arhiv Acroni
arhiv Tiskarna
knjigoveznica Radovljica,
Muzej Jesenice

Uredništvo:
SŽ Acroni, d.o.o.
c. Borisa Kidriča 44
4270 Jesenice

oblikovanje in tisk:
Tiskarna knjigoveznica
Radovljica

Novice izhajajo enkrat
mesečno.

naklada: 2100

ODLIČNO POSLOVANJE ACRONIJA V LETU 2005

Navkljub šokantnemu začetku letošnjega leta v ACRONIJU, ko je pri montaži prišlo do uničenja enega od obeh elektromotorjev, smo v prvih štirih mesecih ustvarili za več kot milijardo tolarjev čistega dobička. Posebno pomembno pri tem pa je, da je ta dobiček predvsem posledica odličnega dela vseh profitnih centrov. Jeklarna letos ne dela v času visoke tarife električne energije, pa kljub temu dosega večjo proizvodnjo kot v lanskem letu, nižja od načrtovanih pa je tudi večina najpomembnejših tehnoloških faktorjev, kot so poraba elektrod, zemeljskega plina, ognjevarnih materialov, višji so izpleni ... Vroča valjarna mesečno podira proizvodne rekorde. Hladna valjarna navkljub nizkim medfaznim zalogam, ki so posledica izpada proizvodnje v Vroči valjarni in investicije v nove žarilne peči, dosega dobre rezultate. Debela pločevina pa maksimalno izkorišča obstoječe zmogljivosti in se pripravlja na še zahtevnejši program po zagonu nove naložbe v vrednosti 18 mio. EUR. Kot zelo stimulatívno se je pokazalo dodatno nagrajevanje zaposlenih v primeru bistvenega preseganja zastavljenih ciljev in te cilje dosegamo ter presegamo pravzaprav v vseh Profitnih centrih in službah od meseca februarja naprej.

Ocenjujemo, da bosta zelo uspešna tudi meseca maj in junij ter da bomo v prvih šestih mesecih letošnjega leta ustvarili že več kot milijardo in pol čistega dobička. Ti resnično izjemni rezultati so v veliki meri posledica naših pravilnih odločitev investiranja v naše strateške programe v zadnjih treh letih. Ključni naložbi: izgradnja drugega vakuuma v Jeklarni in celotna obnova linije CRNO že dajeta odlične rezultate. Še veliko več pa si obetamo od nove linije za toplotno obdelavo debele pločevine, ki bo dokončana do konca letošnjega leta, in obnove obstoječih peči, ki bo zaključena v prvem četrtletju prihodnjega leta. Doseženi rezultati nam omogočajo nadaljnjo široko naložbeno dejavnost. Nadzorni svet SIJ – Slovenske industrije jekla, d. d. je na svoji seji 10. maja 2005 potrdil predlagani naložbi, to je izgradnjo prve faze odpraševalne naprave, v višini 4 mio EUR, ter izgradnjo novega transformatorja in stikališča za potrebe Jeklarne, v višini 1.5 mio EUR. Navedeni naložbi zagotavljata varnejše in ekološko sprejemljivo delovanje, ne prinašata pa poslovnih učinkov, zato bo potrebno delati še več, predvsem pa še bolje. S tem mislim predvsem na višjo kakovost naših izdelkov in povečevanje obsega proizvodnje pločevine, v kateri je veliko znanja, faz obdelave in s tem višja dodana vrednost izdelka. Osvojiti bomo morali tudi nove vrste jekel in slediti naši strategiji ter zmanjševati delež izdelkov z nizko dodano vrednostjo, ki se proizvajajo in tržijo v velikih količinah.

Doseganje nadpovprečnih poslovnih rezultatov nam omogoča tudi boljše nagrajevanje zaposlenih in vlaganja v izboljševanje pogojev dela, zato računamo, da se boste kot pravi »ACRONIJEVCI« še v naprej prizadevali, vsak na svojem delovnem mestu, za izboljševanje vseh poslovnih kazalcev.

Kot glavni direktor in v imenu uprave ACRONIJA, vam zagotavljam, da je vizija in strategija družbe ob dobrem in dobro vodenem delu uresničljiva, zato vas pozivam: SMELO NAPREJ!!!

Prof. dr. Vasilij Prešern

Dobro poslovanje v letošnjem letu poleg naložb omogoča tudi dodatno nagrajevanje zaposlenih v primerih, ko presegajo načrtovane rezultate. Kaj pa zaposleni menijo o poslovanju in nagrajevanju?

Rado Repe, Nabava

Poslovanje naše službe je odvisno od rezultatov poslovanja celotnega podjetja. Trudimo se, saj so nihanja cen za strateške surovine zelo velika. Nagrade za dobro poslovanje se mi zdijo vzpodbudne. Vsi radi vidimo, da je plača višja.

Zerina Huremovi, Nabava

O rezultatih poslovanja še največ izvem iz časopisov in drugih medijev. Zelo dobro nam gre. Kar tako naj ostane. Nagrade prav gotovo motivirajo zaposlene, da dobro delajo, a to ni dolgotrajna rešitev. Če nam gre dobro, bi morali povečati plače. Lepo je tudi, da smo nagrajeni vsi saj vsak prispeva svoj delež k uspehu ne glede na to ali je zaposlen v proizvodnji ali ne.

Marjeta Rozman, Kontroling

Milijarda dobička v štirih mesecih je res odličen poslovni rezultat. Končno nam je uspelo izkoristiti ugodno tržno situacijo z dobrim delom v proizvodnji – upam, da bo vsaj to zadnje ostalo na takem nivoju še naprej. Nagrade mislim, da pozitivno vplivajo na pripadnost in splošno klimo v podjetju, pogoj pa je, da so kar najbolj pravično razdeljene, zato je potrebno veliko pozornosti nameniti kriterijem za določitev višine nagrad.

Franci Razinger, Finance

Na dobre rezultate ima nekaj vpliva gotovo konjunktura. Prav tako vplivajo na rezultate tudi nagrade za uspešno delo, saj so po mojem mnenju dovolj vzpodbudne, da lahko pričakujemo dobre rezultate tudi v prihodnje.. Strategija podjetja je naravnana tako, da bi bilo poslovanje čim boljše.

Uroš Sterle, Informatika

V zadnjem času mediji veliko poročajo, da mo postali uspešno podjetje, kar je lepo slišati. K uspehu so zagotovo doprinesle tudi nagrade, saj so dovolj velika motivacija za dobro delo. Kaže, da gremo v pravo smer. Uspeli prebroditi velike težave v proizvodnji na začetku leta.

Monika Štojs, Prodaja.

lansko leti in tudi v začetku letošnjega leta je na trgu jekla vladala močna konjunktura, vendar samo to za doseganje odličnih rezultatov ne bi bilo dovolj. Rezultati so tudi odraz vlaganj v nove investicije, nagrajevanje rezultatov pa pozitivno vpliva na zaposlene.

Terezija Panič, PC PDP

Prav veliko ne vem povedati, saj sem tukaj še nova. Zaposlenim ustreza, da dobijo več denarja, vendar, če dobro posluujemo, naj se povišajo plače.

Peter Novak, PC PDP

Nisem najbolj na tekočem, saj sem tu le dva meseca. Nagrade so stimulative. Delavci se pogovarjajo ali bodo dosegli načrtovano proizvodnjo, eden drugega pri tem vzpodbujajo, kar pozitivno vpliva na rezultate.

Milan Mrak, PC Hladna predelava

Padcev in vzponov je še vedno preveč, ker dobava vložka ni redna. Tako je en dan dela preveč, drugi dan pa nič. Nagrajevanje po rezultatih dobro vpliva na zaposlene. Tudi dovolj visoke nagrade so. Moti me pa to, da niso za vse enake. Konkretno v oddelku adjustaže naredimo vse, kar pride do nas. Več ne moremo. Nagrada je pa nižja, kot v kakšnem drugem oddelku. Najboljše bi bilo, če bi bile nagrade za vse enake, pa bi bili vsi zadovoljni. Vsi se trudimo po svojih močeh. Nekomu gre boljše, drugemu slabše. Naslednji dan pa je mogoče že obratno. Hočem povedati to, da posameznik v množici nima velikega vpliva na končni rezultat.

Anton Grumerec, PC PDP

Uspešnost je rezultat skupnega dela in truda. Nagrade so dovolj vzpodbujajoče, da veš, zakaj se trudiš.

Boštjan Podobnik, PC Vroča predelava

Rezultate poslovanja lahko sproti spremljamo na intranetu. Nagrade za dobro poslovanje imajo pozitiven učinek. Kar je, je dobro.

Ahmed Kostič, PC Vroča predelava

Dober občutek je, ko pogledaš polno adjustažo. Nagrade vplivajo pozitivno na delavce. Trudimo se, da naredimo čim več, ker potem več dobimo.

Denis Čekič, PC Hladna predelava

Veliko delamo in tudi veliko naredimo. Nagrade so dobra vzpodbuda. Se kar pozna pri plači.

Bojan Trstenjak, PC Vroča predelava

Ne zdi se mi, da bi bil zadnje čase drugačen tempo kot recimo lani. Koliko je dela, je odvisno od programa proizvodnje. Velika razlika je, ali valjamo za debelo pločvino ali za štekel. Nagrade so dvorezne. Pri plači se včasih pozna tudi v negativno smer, ker je treba plačati več davka.

Vlado Blagojevič, PC Vroča predelava

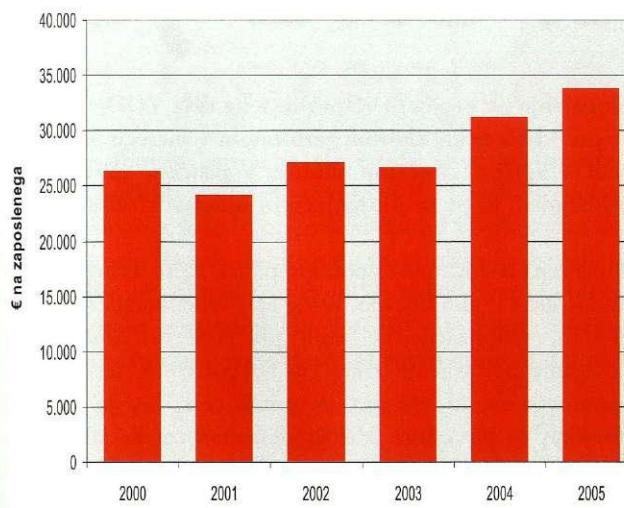
Zadnjih par mesecev dobro delamo predvsem zato, ker poteka proizvodnja brez večjih zastojev. Denar – radi vidimo, če ga je več.

Stane Arhar, PC Hladna predelava

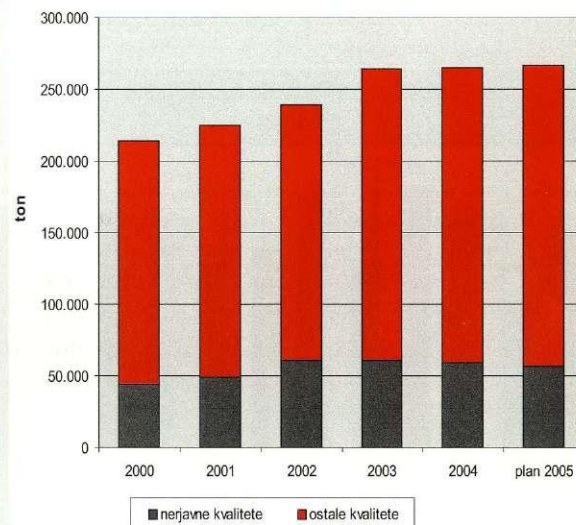
Dela je veliko, ljudi pa manjka. Bojimo se kaj bo poleti, ko bodo še dopusti. Nagrade –tako za prisotnost, kot tudi za dobre proizvodne rezultate imajo svoj učinek. V kuverti se kar pozna.

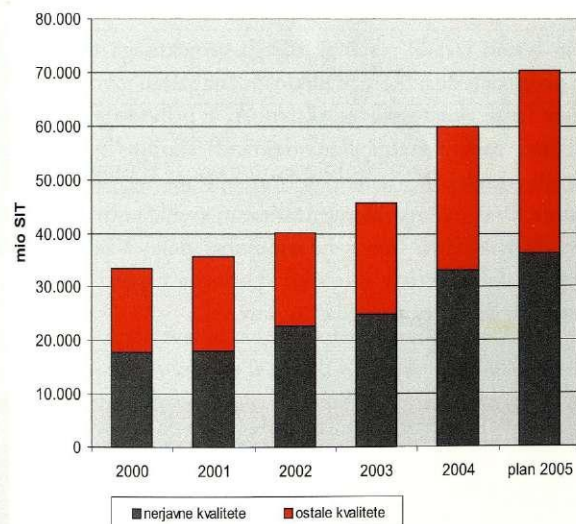
BRUTO DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA

KOLIČINSKA PRODAJA (v tonah)

VREDNOSTNA PRODAJA (v mio SIT)

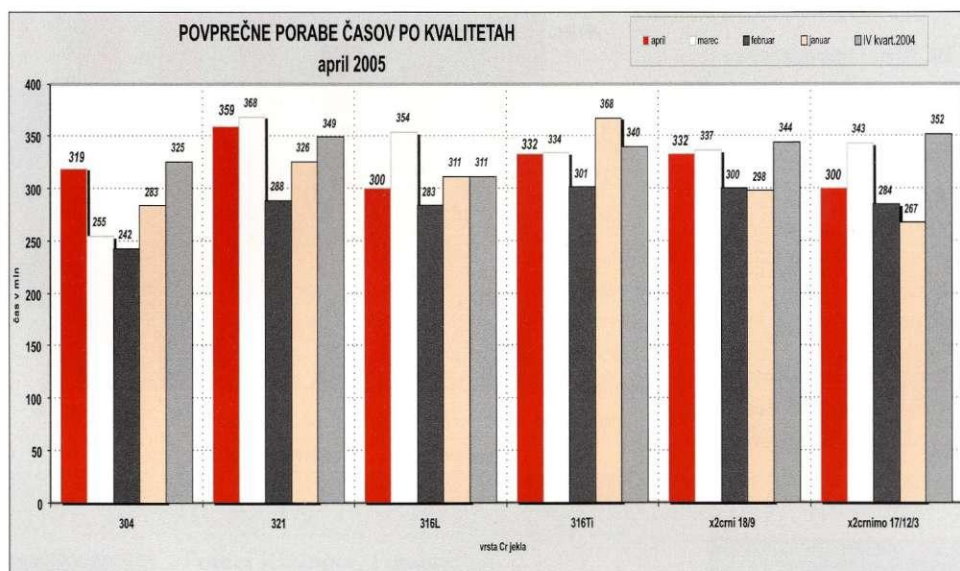

trend je pozitiven!

Dogajanja na projektu »Optimizacija dela VOD« potekajo naprej. Pregled rezultatov za preteklo obdobje kaže pozitiven trend, kljub nekaj slabšim rezultatom v mesecu marcu, katerim vzrok so bile tehnične težave, ki so se redkeje pojavljale tudi v aprilu. Običajno motnje v procesu zahtevajo še dodatne napore vseh sodelavcev za doseganje načrtovanih obveznosti, ki pa so jih Jeklarji in sodelavci Valjarne konstantno presegali.

V maju pa že »dihamo« s polnimi pljuči, saj so dneve 1, 4 in 3 že dosegle 11 talin dnevno, kar je lepa vzpodbuda za naprej. Do t.i. stabilizacije delovnih procesov in konstantnega doseganja postavljenih ciljev pa bo potrebnih še kar nekaj naporov vseh, ki vplivajo na potek dela, ker je oscilacija dosežkov še precejšnja. Vzroki so najrazličnejši, tako da bo pomembna vključenost in angažiranje prav vseh. Podobna slika, kot je za skupne rezultate, je tudi za posamezne vrste nerjavnih jekel.

Predvideno povečanje obsega vpihavanja kisika v času oksidacije na VOD še ni bilo realizirano, ker ni bilo tehnoloških možnosti, je pa načrtovano in bo po uvedbi

bistveno skrajšalo čase izdelave jekla.

V mesecu maju smo zaključili z izvedbo dveh koristnih predlogov. Skupno število realiziranih predlogov je 18. Z delom na tem področju nadaljujemo, saj bomo nekaj predlogov lahko realizirali med remontom, ki je načrtovan v maju. Začenjamo s postopno prenovno komandne kabine VOD in s tem tudi izboljšanje pogojev dela sodelavcev.

V maju bomo izvedli sestanek ožjega projektnega tima, na katerem bomo pregledali dosežke v preteklosti, analizirali vzroke za odstopanja od ciljev in se dogovorili za aktivnosti v prihodnje. Sestanke bomo organizirali tudi z vsemi člani delovnih skupin in se pogovorili o doseženih rezultatih, izmenjali mnenja ter se seznanili s cilji v prihodnje. Prav od znanja in prizadevanj vseh članov delovnih skupin je odvisna kakovost, obseg in uspešnost dela. Vsak posameznik je pomemben kamenček v mozaiku skupnega uspeha podjetja, zato je pomembno, da se tega zavedamo prav vsi.

Marjan Lah

Obnovljen komandni prostor VOD.

Tudi najpočasnejši, če ne izgubi cilja z vidika, gre vedno hitreje od tistega, ki bega okrog brez smisla.

(LESSING)

Modernizacija VOD naprave najboljša inovacija Gorenjske

Naša inovacija Modernizacija VOD naprave je na tekmovanju za najboljšo inovacijo Gorenjske med štirinajstimi inovacijami iz desetih podjetij z naskokom osvojila prvo mesto. Od 10 možnih je prejela povprečje 9,74 točk, pri čemer je komisija ocenila inventivnost z 9,78, inovativnost z 9,80, tržno zanimivost z 9,48 in prijaznost okolju z 9,90 točke. Na državno raven tekmovanja se je neposredno uvrstila še inovacija iz Domela Razvoj elektronike za krmiljenje sistema za dovajanje zraka pri procesu pridobivanja energije s pomočjo gorivnih celic z 9,24 točke, medtem ko se bo o tretji komisija odločila, ko bo prejela za inovaciji Sistem za avtomatsko odčitavanje gospodinjskih števcov električne energije (Iskraemeco) in Modularni sistem za izrabo sončne energije za ogrevanje sanitarne vode (Gea Sol International) dodatne podatke.

Že bežen pogled na tabelo nas prepriča, da gre razen pri zadnjih dveh prijavah za bolj ali manj zahtevne razvojne in investicijske projekte, torej tisti tip inovacijskih dosežkov, ki jim (žal tudi v ACRONIJU) mnogi ne priznavajo statusa inovacij, pač pa jih povsem mimo v stroki veljavnih definicij uvrščajo med »službene dolžnosti in projekte«. Letošnji razpis za najinovacijo Gorenjske pomeni torej še en poziv več za odmik od arhaičnega pojmovanja inovacij pod realsocialistično paradigmo »(Fizičnemu) delu čast in oblast«.

Naziv inovacije	Podjetje	Vrsta priznanja
Sistem za avtomatsko odčitavanje gospodinjskih števcov el. energije	<i>Iskraemeco, d.d.*</i>	Zlato - Ljubljana
Avtomatska izdelava obločne komore	<i>Iskra MIS, d.d.</i>	Srebrno
Smučarski čevlji Be3	<i>Alpina, d.d.</i>	Zlato
Modularni sistem za izrabo sončne energije za ogrevanje sanitarne vode	<i>Gea Sol International, d.o.o.*</i>	Zlato - Ljubljana
Razvoj elektronike za krmiljenje sistema za dovajanje zraka pri procesu pridobivanja energije s pomočjo gorivnih celic	<i>Domel, d.d.</i>	Zlato - Ljubljana
Diagnostični sistem za avtomatsko končno kontrolo kakovosti pri velikoserijski proizvodnji motorjev za sesalnike		Zlato
Avtomatsko ščipanje koncev navitja na liniji za proizvodnjo statorjev za univerzalne elektromotorje		Srebrno
Modernizacija VOD naprave za predelavo jekla	<i>Acroni, d.o.o.</i>	Zlato - Ljubljana
Energetsko učinkovita razsvetljava v PC PDP		Srebrno
Rekonstrukcija linije CRNO za razogličevanje in rekristalizacijo		Zlato
Proti obrabi in mehanskim poškodbam odporna "Freestyle" smučka	<i>Elan, d.d.</i>	Srebrno
Optimizacija površinske obdelave beljenja lesa	<i>LIP Bled, d.d.</i>	Srebrno
Akustična stena	<i>Marjan Knežević</i>	Srebrno
Avtomatski sistem odpiranja/zapiranja PP dvokrilnih vrat	<i>Štefan Koblar</i>	Srebrno

Ostali dve naši inovaciji sta dosegli šesto - Rekonstrukcija linije CRNO za razogličevanje in rekristalizacijo (9,21 točke) in delitev osmega - Energetsko učinkovita razsvetljava v PC PDP (8,78 točke) in sta pripomogli, da je ACRONI tako kot lani in predlani tudi letos postal na področju inovacijske dejavnosti najuspešnejše gorenjsko podjetje.

Vem sodelavcem, ki ste kakorkoli prispevali k temu velikemu uspehu, iskrena zahvala in čestitke.

A. Novšak

Ali so ledeni možje zamrznili odjugo?

**5. junij
2005
Svetovni
dan
okolja**

V obdobju od 22. aprila do 13. maja je 21 avtorjev iz osmih delovnih skupin prijavilo 42 izboljšav. To je sicer še na lanskoletnem povprečju, je pa rezultat za dobro polovico slabši od preteklega mesečnega obdobja.

Že spet močno odstopa DS Kemiki, ki pa zaradi večjega števila članov (25) kljub osemindvajsetim realiziranim izboljšavam v letošnjem tekmovanju za najinovativnejšo delovno skupino in s tem tudi v kvalifikacijah za 3i pokal zaostaja za Kranjskimi čebelicami. Te so z dvaindvajsetimi izboljšavami dosegle povprečje skoraj 2,5 predloga na člana, medtem ko imajo Kemiki povprečja 2,3.

Zaenkrat imamo na vrhu torej dve delovni skupini, ki se lani nista pretirano izkazali. Če bodo še tiste, lani preizkušene, držale dano besedo, se nam obeta še zanimiv končni razplet.

Inovatorji obdobja april/maj

Avtor	Št. izboljšav
Pintar Silva	7
Novak Anton	5
Glogovšek Joža	3
Horozović Suljo	3
Kosič Jože	3
Tomšič Danilo	3
Jenkole Miloš	2
Kotnik Drago	2
Rozman Jelka	2

Aktivne delovne skupine obdobja april/maj

Delovna skupina	Prijav
Dnina 2	2
FTVT	1
Kemiki	17
Kranjske čebelice	14
Merilci	2
Piramida 1A	2
Šlosarji	3
Zajčki	1

A. Novšak

Prvi svetovni dan varstva okolja je razglasila Generalna skupščina OZN 15. decembra 1972 ob ustanovitvi programa UNEP (program Združenih narodov za okolje) v spomin na Stockholmsko konferenco o okolju, ki je bila mejnik v politični zgodovini varstva okolja. Na ta dan Združeni narodi opozarjajo na problematiko okolja in spodbujajo politično dejavnost z različnimi dogodki v več kot 100 državah. Od leta 1987 UNEP podeljuje na ta dan priznanja (Global 500 Roll of Honour for Environmental Achievement) posameznikom in organizacijam, ki so bili uspešni na področju varstva okolja. Vodilnim posameznikom, ki so prispevali h krepitvi zavesti o okoljskih vprašanjih, podeljuje UNEP nagrado Sasakawa (Sasakawa Environment Prize).

V naravi vse raste – kaj pa zavest? Predsednik RS dr. Janez Drnovšek je ob svetovnem dnevu okolja 5. junij 2004 štel zdravo in polnokrvno človekovo okolje kot temeljno človekovo pravico. Takrat je izrekel takole: »Svetovni dan okolja je priložnost za opozorila, ki počasi prihajajo v zavest prebivalcev Zemlje, a še vedno ne dovolj hitro. Ob enkratnosti našega planeta, ki je dom milijardam ljudi, neštevilnim rastlinskim in živalskim vrstam, katerih nadaljnji obstoj na tem planetu je odvisen od čistih voda, gozdov in čistega zraka, so opozorila o

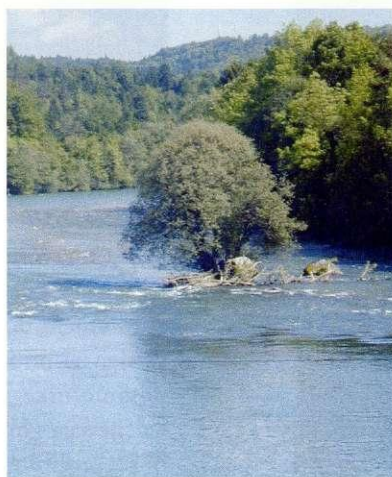
pomenu ohranjanja potrebnega ravnovesja v okolju, potrebna vse dni.« Okoljsko ravnovesje je v vsem svetu tisto, ki določa sedanost in prihodnost, kaže na problematiko sitih in lačnih, razvitih in nerazvitih, ipd.

Dr. Janez Drnovšek je nadalje menil: »Človek je s svojo aktivnostjo ustvaril veliko lepega, veliko uporabnega. Največji davek ob silovitem napredku pa je plačalo prav okolje. Naš odnos do okolja se odseva:

- v ekstremnih vremenskih pojavih,
- v pomanjkanju pitne vode za svetovno prebivalstvo,
- v siromašenju rodovitne prsti,
- v vse večjih odstotkih poškodovanih in uničenih gozdov,
- v zmanjševanju biotske raznovrstnosti,
- v globalnem segrevanju.

Vsi ti pojavi so iz leta v leto bolj zaskrbljujoči in skrbi nas lahko vsako izumrtje živalske ter rastlinske vrste. Narava je skozi zgodovino kazala svoj trdoživ obraz, pa vendar narava ne more biti neskončno potrpežljiva. Vsi našti pojavi nas opozarjajo, da ne moremo in ne smemo prepuščati reševanja ekoloških problemov našim zanamcem.« Predsednikov tovrstni kritično ekološki diskurz govori z resnimi opozorili, da mora človeštvo bolj spoštovati naravo in sebe.

V resnici gre za civilizacijsko in kulturno vprašanje človekovega okolja. Humana ekologija pa kaže tudi na neposredno vlogo človekovega bivalnega okolja, zlasti v (vele)mestih ali v še tradicionalnih industrijskih okoljih, sploh povsod, kjer se tvori nezdravo onesnaževanje bivajočih. Dr. Janez Drnovšek je v pomenu okoljevarstvene samozaščite pripomnil: »Prizadevanja za zdravo in čisto okolje morajo postati način življenja vsakega posameznika. Naše lastno preživetje je namreč odvisno od sposobnosti usklajevanja tehnološkega razvoja z moralnim. Ključna pot obstoja naše civilizacije in okolja pa je slediti poti trajnostnega

razvoja. Udejanjati je potrebno nove tehnologije, ideje in znanja, ki prispevajo k upoštevanju trajnostnega razvoja.« Tehnološki in moralni razvoj človeštva sega v globalnost in lokalnost.

Naposled je izrekel tudi osebno predsedniško željo: »Slovenija slovi po lepoti svoje dežele in želim si, da bi v naši družbi uspeli tako visoko kulturo odnosa ljudi do okolja, da bi le ta postala eden prepoznavnejših slovenskih artiklov v svetu. Da bodo tudi prihodnje obiskovalci našo deželo z občudovanjem označevali kot lepo, čisto in prijazno.« S tem se je dotaknil tudi estetskega ali čutnega vprašanja filozofije narave, ko vidiš na primer gore v njihovi večni in starosvetni postavljeni naravni lepoti, v njihovi naravni geografski danosti kakor od vekomaj do vekomaj. Tako se okolje spreminja v estetsko oblikovani artikel domovine, ki je dan naravno že sam po sebi. Slovenija je namreč lepa dežela.

Vir: spletne strani

Andreja Purkat

V mesecu maju in juniju pa so še naslednji okoljski dnevi:

15. maj
dan podnebnih sprememb

22. maj
dan biotske raznovrstnosti

24. maj evropski dan parkov

1. junij dan Save

29. junij dan Donave

NEVARNOSTI HF KISLINE i n P R V A P O M O Č

HF (fluorovodikova) kislina je visoko korozivna kislina, ki lahko resno ožge kožo, oči in sluznico ter povzroči smrt poškodovanega.

Fluorovodikova kislina je podobna drugim kislinam v tem, da je začetni obseg opekline odvisen od koncentracije, temperature in trajanja stika s kislino. Vendarle, fluorovodikova kislina se razlikuje od drugih kislin, ker fluorov ion zlahka predre kožo in povzroči uničenje globokih tkivnih slojev. V nasprotju z drugimi kislinami, ki se jih hitro nevtralizira, se ta proces, če ni ustavljen, lahko nadaljuje dneve!!!

Znaki HF opeklin

Običajni začetni znaki HF opeklin so rdečica, edema in modrice. Z bolj koncentriranimi kislinami se pojavi bledikavo belo območje. Fluoridni ion prodre v zgornje

sloje kože. Debel zrnat eksudat se lahko oblikuje pod modricami zaradi utekočinjenja nekroze. V redkih (in nezdravljenih) primerih, lahko pride do prodora do kosti z učinki dekalifikacije. **HF opekline zahtevajo takojšnjo in specializirano prvo pomoč ter zdravstveno oskrbo**, ki se razlikuje od oskrbe pri drugih primerih kemičnih opeklin. Če se ne zdravi ali če je zdravljeno na neprimeren način, lahko pride do stalne

škode, nesposobnosti ali smrti. Če pa se opekline hitro in primerno prepozna ter oskrbi, so rezultati zdravljenja na splošno ugodni.

Prva pomoč

Stik s kožo

1. Takoj umaknite žrtev pod varnostni tuš ali drug vir vode in dobro sperite prizadeto območje z velikimi količinami tekoče vode. Hitrost in natančnost pri spiranju kisline je primarnega pomena.
2. Začnite s spiranjem še pred snemanjem oblačil. Odstranite vsa kontaminirana oblačila in hkrati nadaljujte s spiranjem z vodo.
3. Zdrgnite z velikimi količinami tekoče vode. Če sta dosegljiva 0.13% raztopina benzalkonium klorida (Zephiran) ali 2.5% gela kalcijevega glukonata, se da drgnjenje omejiti na 5 minut in takoj za tem uporabiti tekočino ali gele. Če benzalkonium klorid (Zephiran) ali gel kalcijevega glukonata nista dosegljiva, je potrebno nadaljevati z drgnjenjem, dokler se ne začne zdravstvena oskrba.
4. Medtem ko se spira žrtev, je potrebno obvestiti prvo pomoč ali medicinsko osebje in poskrbeti za primerno zdravljenje.
5. Začnite z masiranjem gela 2.5% kalcijevega glukonata na opeklem delu. Uporabljajte gel pogosto in nadaljujte z masiranjem dokler bolečina in/ali rdečica ne izgineta ali dokler ne pride do bolj temeljite zdravstvene oskrbe. Za posameznike je priporočljivo, da uporabljajo gel kalcijevega glukonata, ko nosijo operacijske rokavice, da bi preprečili možne sekundarne HF opekline.
6. Po tem, ko se zdravljenje opečenih področij začne, naj se žrtev pregleda, da bi se zagotovilo, da ni drugih opeklin, ki so jih spregledali.

Stik z očmi

1. **Takoj** začnite spirati oči za vsaj 15 minut z velikimi količinami nežno tekoče vode. Veke naj bodo odprte in stran od oči v času namakanja, da bi dovolili temeljito spiranje oči. **Ne uporabljajte raztopin benzalkonium klorida (Zephiran), ki so namenjene zdravljenju kože.** Če nosi oseba kontaktne leče, je potrebno te leče odstraniti, če je to možno. Ne glede na to, naj se spiranja z vodo ne prekinja in leče naj odstrani oseba, ki je za to

kvalificirana. Če je dosegljiva sterilna raztopina kalcijevega glukonata, je lahko umivanje omejeno na 5 minut, po čemer naj se večkrat uporabi 1% raztopino kalcijevega glukonata za namakanje očes z uporabo brizgalke.

2. Odpeljite žrtev čim prej k zdravniku, najbolje k očesnemu specialistu. Povoji ledene vode se lahko uporabljajo v primeru oči v času prevoza žrtve do zdravnika.

3. Če zdravnik ni nemudoma dosegljiv, uporabite eno ali dve kaplji 0.5% tetrakaina vodikofluorida, 0.5% proparakaina ali drugih vodnih, lokalnih očesnih anestetikov in nadaljujte z namakanjem. Ne uporabljajte drugih zdravil, razen če vam tako pravi zdravnik. Izogibajte se otiranja oči.

Vdihovanje hlapov

1. Poškodovanca takoj odpeljite na svež zrak in poskrbite za zdravstveno oskrbo.

2. Skrbite za poškodovančevo toploto, mir in udobje.

3. Če se je prenehalo dihanje, takoj začnite z umetnim dihanjem. Poskrbite za to, da v ustih in grlu ni tujih delcev.

4. Kisik naj čim prej uporabi usposobljen posameznik. Nadaljujte s kisikom, medtem ko čakate na zdravstveno oskrbo, razen če vam je drugače naročil zdravnik.

5. Razpršena raztopina 2.5% kalcijevega glukonata se lahko uporabi s kisikom pri vdihovanju.

6. Poškodovancu ne dajajte nikakršnih stimulantov, razen če tako predpiše zdravnik.

7. Poškodovanca naj pregleda zdravnik in naj bo opazovana vsaj 24 ur.

8. Izpostavljanje hlapom lahko povzroči opekline kože in sluznice, kakor tudi škodo pljučnemu tkivu. Opekline kože zaradi hlapov se zdravijo enako kakor tekoče HF opekline.

Če pride do zaužitja kisline

1. Naj žrtev čim prej popije velike količine vode, da bi se razredčilo kislino. Ne vzpodbujajte bruhanja. Ne dajajte žrtvi bljuval ali sode. Nikoli nezavestni osebi ne dajajte ničesar preko ust.

2. Dajte nekaj kozarcev mleka ali nekaj kapelj magnezijevega mleka. Kalcij ali magnezij v teh spojinah lahko delujeta kot protistrup.

3. Poskrbite za takojšnjo zdravstveno oskrbo. Zaužitje HF je smrtno nevaren primer nuje.

ZGODBA IZ ČASNIKOV

37-letni moški je utrpel stik na 25 odstotkih celotne telesne površine s 100-odstotno HF kislino na delovnem mestu in se je hitro oprhal. Odpeljali so ga na bližnji oddelek za nujno nego, kjer je imel opaženo konjunktivalno injekcijo in rahle dihalne težave, čeprav je bil drugače buden in v stabilnem stanju. Na rane, ki so primarno obsegale gornji del njegovih rok in telo, so položili lokalno gel kalcijevega glukonata (2.5 odstotnega). Premješčen je bil v splošno bolnišnico, kjer je imel pri prihodu hipotenzijo in že močne dihalne motnje. Kmalu po prihodu je doživel srčni zastoj, kjer je bil prvi ritem asistoličen. Ne glede na agresivno poskuse, se ga ni moglo oživeti in je umrl na oddelku za nujno nego. Med njegovim srčnim zastojem so empirično zamenjali kalcij in magnezij, kar pa ni imelo učinka na srčno funkcijo.

Ta primer dokazuje, kako nevarna zna biti HF kislina, ter kako dosledno je potrebno uporabljati osebno varovalno opremo in koliko je pomembno upoštevati varnostna navodila pri samem delu.

Le ob pravilnem nudenju prve pomoči se lahko uspešno izognemo resnim težavam!!!

**VSEKAKOR JE NAJBOLJŠA
PREVENTIVA!**

Adis Medič

Z a g o t a v l j a n j e neradioaktivnih proizvodov

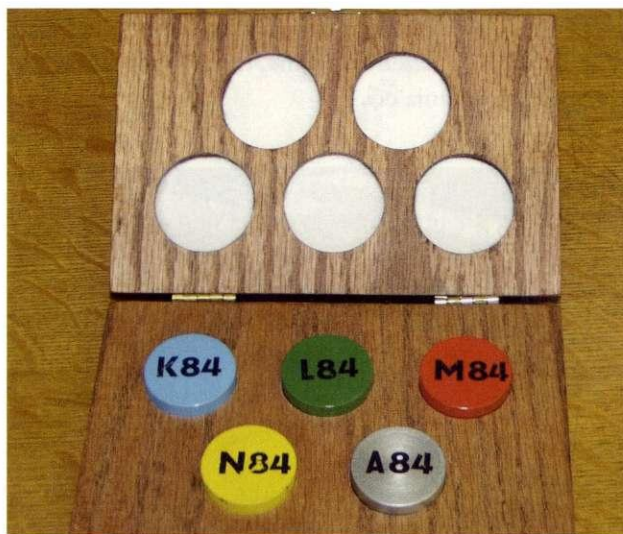
Znano je, da je povečana stopnja ionizirajočega ali radioaktivnega sevanja zdravju škodljiva. Da bi preprečili kakršnokoli kontaminiranost naših proizvodov, že od dobaviteljev zahtevamo dobavljanje neradioaktivnih surovin. Ob vstopu surovin v ACRONI z merjenjem preverjamo izpolnjevanje te zahteve. Z novo investicijo v vrednosti 4.700.000 SIT pa bomo kupcem lahko dokazali, da naši proizvodi niso radioaktivni.

Naprava za merjenje radioaktivnosti.

Naprava GR-320 LAB, dobavljena v začetku maja iz Kanade, je nameščena v jeklarskem laboratoriju. Z njo smo na vseh prvih saržnih vzorcih in končnih "probah", ki jih laboratorij prejema po zračni pošti za kemijsko analizo, začeli izvajati še test radioaktivnosti.

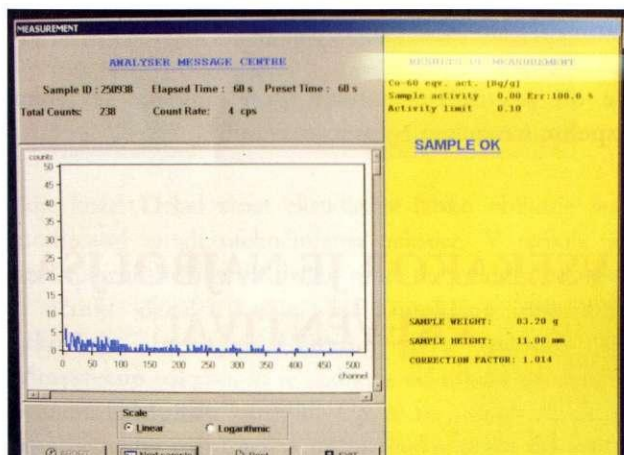
Naprava meri radioaktivno sevanje, pravilneje njegovo energijo v enotah bekereli/gram. V jeklu je najpogostejši kontaminant radioaktivni izotop kobalta označen kot Co 60. Potek registracije sevanja na merjenem vzorcu se grafično prikazuje na ekranu, rezultati pa se avtomatsko shranjujejo in prenašajo v procesni informacijski sistem. Čeprav bi bile morebitne prekoračitve mejnih vrednosti radioaktivnosti razvidne že iz grafa, program v tem primeru uporabnika

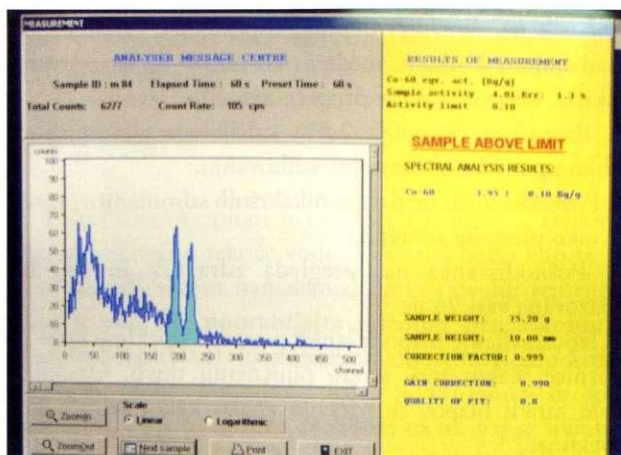
Referenčni vzorci.

dotatno opozori z rdečim utripajočim tekstom ter napisom, da je sevanje prekoračilo spodnjo mejo dovoljenega. Ker takšnih vzorcev sarž nimamo in upamo, da jih tudi v prihodnje ne bomo imeli, smo za ilustracijo pomerili referenčni radioaktivni vzorec M84. Za prikaz rezultata, ki ustreza predpisom, smo vzeli vzorec iz naše redne proizvodnje. Podatki so dostopni odgovornim za sestavo sarže in na koncu izdajateljem potrdil o karakteristikah proizvodov – atestov, ki spremljajo proizvod do kupca. Dokazila v elektronski obliki trajno hranimo, s končnimi "probami" pa laboratorij razpolaga vsaj še dve leti.

Jože Ravnik, Maja Presterel
foto: Janez Žen

Prikaz rezultatov neradioaktivnega vzorca sarže 250938.

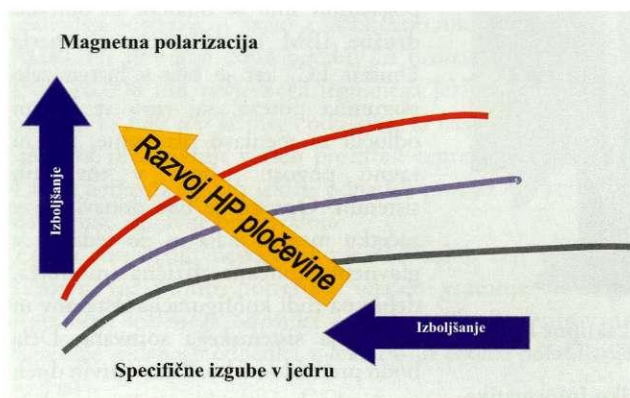
Prikaz rezultatov radioaktivnega referenčnega vzorca M84.

VISOKOPERMEABILNE ELEKTROPLOČEVINE TUDI V ACRONIJU

Proizvajalci elektromotorjev v svetu si prizadevajo povečati izkoristek oziroma zmogljivost motorjev ter zmanjšati delež izgub pri rabi električne energije. Eden od pomembnih dejavnikov pri tem je tudi uporaba visokopermeabilnih elektropločevin za jedra motorjev.

Za male in srednje motorje je visoka permeabilnost pomembna, ker je delež izgub v bakru (navitju), glede na celotne izgube, velik. Visoka permeabilnost je potrebna, ker zmanjša magnetilni tok. Ta tok pa je vir izgub.

Permeabilnost je magnetna prevodnost ali prepustnost. Čim večja je, tem lažji je magnetni pretok skozi snov.

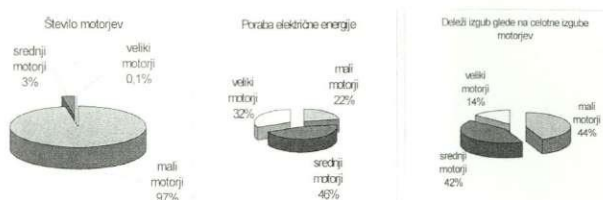

Razvoj visokopermeabilnih elektropločevin se je v večji meri zgodil predvsem v zadnjem desetletju kot posledica potreb in zahtev razvoja električnih naprav: zahteve za manjšo porabo energije, večjo zmogljivost, večji izkoristek, zmanjšanje velikosti in teže ter večja zanesljivost obratovanja.

Visokopermeabilne elektropločevine se uporabljajo v največjem obsegu za izdelavo manjših motorjev široke in zelo široke porabe, kot npr.: kompresorski motorji z večjim izkoristkom za hladilno tehniko in klimatiziranje. Področje uporabe pa se širi tudi v avtomobilsko industrijo.

Zanimiv pregled (slika 1) uporabe motorjev so za svoj trg izdelali Američani. Motorjev, manjših od 5 KM (3,7 kW) je 97 % celotnega števila vseh motorjev. Porabijo samo 22 % električne energije, k celotnim izgubam pa prispevajo 44 %. Motorjev, večjih od 125 KM (93 kW), je po številu le 0,1 %, porabijo pa 32 % električne energije in le 14 % vseh izgub.

Slika 1: Pregled uporabe elektromotorjev posameznih razredov v ZDA

Iz preglednice je razvidno, da kljub različnim deležem porabe električne energije večji del izgub »pridelajo« prav majhni in srednji motorji.

Tudi v ACRONIJU smo začeli z razvojem in proizvodnjo visokopermeabilnih elektropločevin. Paleta pločevin bomo skladno z investicijo v zvonaste peči še povečali.

Visokopermeabilne elektropločevine so glede na watne izgube različno legirane. Legirane so običajno s silicijem, aluminijem, manganom in fosforjem. Poleg legirnih elementov je bistvenega pomena izdelava jekla z zelo nizkim ogljikom (manj od 0,005 %, kar omogoča nova VOD naprava) in nizkim deležem »nečistoč« (krom, nikelj in baker) v jeklu. Takšen način izdelave zahteva veliko število različnih surovin in bolj zapleten tehnološki postopek izdelave jekla. Izvirnost ACRONIJEVE visokopermeabilne elektropločevine s srednje nizkimi izgubami je prav gotovo v tem, da je legirana samo z enim legirnim elementom – fosforjem, ki je od vseh zgoraj naštetih, kot dodatek (ferofosfor) najcenejši.

Poleg dodatnega legiranja in dobre čistoče jekla, tehnološki postopek vključuje tudi žarjenje toplovaljanih trakov pri višjih temperaturah. V ACRONIJU smo izpustili to fazo žarjenja toplo valjanega traku, ki jo uporablja konkurenca, kar pomeni znaten prihranek pri energiji.

Razvoj polgotove visokopermeabilne elektropločevine v ACRONIJU je temeljil na nadaljevanju razvoja naših Elmag pločevin, ki so uspešno konkurirale enakim v svetu. Razvili smo jih pred 15 leti. Že tedaj so pri razvoju, z uporabo v proizvodnji, sodelovali veliki porabniki (Danfoss, Rotomatika). V obdobju zadnjih 15 let pa smo se na Razvoju v ACRONIJU opremili s kakovostno merilno opremo, ki je omogočila in pospešila razvojne dejavnosti. O obširnosti razvojne dejavnosti na področju visoko permeabilnih elektropločevin pričajo mnoge raziskovalne naloge in poročila.

Posebnost našega razvoja na tem področju je, da vse preskuse izvajamo v industrijskem merilu. Razvoj teh pločevin se je začel predvsem na pobudo domačih porabnikov Dafossa in Rotomatike. Pločevine danes ponujamo tudi drugim evropskim porabnikom (Eurotranciatara, A.C.C., Electrolux, ATB, Leroy Somer ...).

Povpraševanje po visokopermeabilnih elektropločevinah se iz leta v leto povečuje. Z visokopermeabilno elektropločevino želimo kupcem nuditi boljšo elektropločevino z boljšimi elektromagnetnimi lastnostmi, kot jih predpisuje standard (nižje izgube pri magnetenju in višjo polarizacijo, ter posledično višjo permeabilnost). Samo razvoj visokopermeabilnih elektropločevin v ACRONIJU nas lahko uvrsti v klub proizvajalcev, ki bodo v prihodnosti obstali na tržišču. Visokopermeabilne elektropločevine bodo postale standard in dosegljive vsem porabnikom po običajnih cenah.

Priprava: F. Marinšek in M. Jeram

PRENOVA POSLOVNO-INFORMACIJSKEGA SISTEMA ŽE V TEKU

Na oddelku Informatike ACRONIJA se že dlje časa intenzivno ukvarjamo s temeljito prenovo in nadgradnjo poslovno-informacijskega sistema. Projekt je lani po enoletnih prizadevanjih le dobil zeleno luč na skupščini ACRONIJA, bo izveden v dveh fazah.

Generator za računalnik v primeru izpada el. energije.

v prvem koraku bomo zamenjali krepko dotrajane podatkovne strežnike Alpha Digital Cluster (na katerih teče t.i. KOPA) z zunanjim diskovnim poljem s sodobnejšimi in zmogljivejšimi ter z vso pripadajočo infrastrukturo. Prav tako bomo inštalirali novejšo verzijo Oracle DB, ki bo bistveno pripomogla k boljšim performansam poslovnih aplikacij sistema.

V drugem koraku bomo postavili še gručo manjših strežnikov, ki bodo podpirali zadeve, kot so inter- in intranet, elektronska pošta, sporočilni sistemi, skupinsko delo,

dokumentacijski sistemi, skupne rabe in izmenjave datotek itd.

Projekta smo se na oddelku Informatike lotili zelo profesionalno in nismo ničesar prepuščali naključju, saj se dobro zavedamo neprijetne statistike, ki ve povedati, da se skoraj 60 % tovrstnih projektov konča s popolnim polomom. V ta namen smo za prvi del projekta pripravili obsežno razpisno dokumentacijo, v kateri smo temeljito specifikirali parametre in pogoje, katerim mora nova oprema in sistem v delovanju ustrezati. K oddaji ponudb smo povabili vse večje proizvajalce

opreme in preko njihovih partnerjev v Sloveniji smo v začetku decembra dobili štiri kakovostne ponudbe, ki pa so se v cenovnem pogledu razlikovale skoraj 100%. Po temeljiti analizi, dopolnjevanju ponudb in naporih pogajanj smo se odločili za opremo družbe IBM in njihovega partnerja Unistar LC, kar je bila v bistvu zelo pogumna poteza, saj smo se s tem odločili za menjavo platforme, kar ni ravno pogost primer v tovrstnih sistemih. Oprema je bila dobavljena v začetku meseca maja in do sedaj je v glavnem končana fizična montaža, delno pa tudi konfiguracija sistemov in inštalacija systemskega softwara. Dela bodo predvidoma končana v prvih dneh junija, ko bomo tako imeli postavljen vzporedni poslovno-informacijski sistem in bomo lahko pristopili k testiranju, ki bo predvidoma trajalo en mesec. V kolikor v tej fazi ne bo večjih težav, bomo sistema dali v produkcijo v prvih dneh julija.

V vmesnem času pa smo tudi temeljito prenovili sam računalniški center in sicer smo združili dva manjša prostora v večjega, uredili smo električno napeljavo, inštalirali avtomatski sistem za gašenje strojnice, uredili smo sistem za neprekinjeno napajanje (UPS-i in generator) ter montirali klime za zagotavljanje hlajenja strojnice. Prav tako smo v novi zgradbi ob vходу v ACRONI (t.i. kremšniti) uredili sekundarni računski center, kamor smo še pred začetkom gradbenih del premaknili stare strežnike in kamor smo že postavili tudi del nove opreme (strežnik za stand-by bazo in knjižnico). Za prvi vtis si lahko ogledate nekaj fotografij, podrobni opis novega sistema z vsemi tehničnimi karakteristikami pa si lahko preberete v naslednji številki Novic.

Mag. Tomaž Ulčar

Nova strojnica v kletnih prostorih upravne stavbe.

SPREMLJANJE SUROVIN ZA PROIZVODNJO NERJAVNIH JEKEL

V celotni strukturi proizvodnje delež nerjavne proizvodnje predstavlja pomemben delež. V letu 1998 je količinsko predstavljal 18% delež, v letu 2002 je presegel 25% delež, v letu 2004 pa je znašal 23 %.

Prodaja nerjavnih proizvodov je v letu 2004 vrednostno predstavljala kar 55 % celotne ACRONIJEVE prodaje.

Namen spremljanja surovin za proizvodnjo nerjavnih jekel je predvsem v nadzoru nad gibanjem surovin potrebnih pri nerjavni proizvodnji, predvsem nerjavnega legiranega jeklenega odpadka in legur z vsebnostjo niklja.

ACRONI je v letu 2004 porabil pri proizvodnji nerjavnih jekel 76.000 ton nerjavnega legiranega jeklenega odpadka, od tega 17.680 ton lastnega odpadka, ki nastaja kot rezultat nerjavne proizvodnje v vseh profitnih centrih ACRONIJA. Lastni nerjavni legiran jeklen odpadki predstavljajo ker 25% delež naše nerjavne proizvodnje.

Zaradi navedenih dejstev in zaradi visokih cen tovrstnih surovin, je nujno potrebno tekoče vračanje lastnega legiranega jeklenega odpadka iz vseh profitnih centrov na skladišče jeklenega odpadka v Jeklarni in tekoče porabljanje le-tega.

Kar nekaj aktivnosti v zvezi s spremljanjem surovin na tem področju je bilo že realiziranih v letu 2003 in v letu 2004. - Naj naštejemo najpomembnejše:

- uvedene evidence o stehtanih in odpremljenih količinah lastnega legiranega jeklenega odpadka po posameznih profitnih centrih, ki se morajo ujemati s prevzemi tega odpadka na skladišču jeklenega odpadka v Jeklarni;
- poostren nadzor nad prevozi lastnega legiranega jeklenega odpadka;
- tekoči dovozi in odvozi lastnega odpadka iz Dinosovega skladišča v primeru rezanja materiala;
- preselitev skladišča jeklenega odpadka;
- mesečno izdelane materialne bilance nerjavnih materialov za posamezne profitne centre, na osnovi katerih ob simulaciji čistih izgub materiala pri proizvodnji nerjavnih jekel in znanemu deležu internih reklamacij ugotavljamo količino nastalega lastnega legiranega jeklenega odpadka za vsak profitni center posebej – to količino pa nato primerjamo z dejanskimi odvozi lastnega legiranega jeklenega odpadka;
- spremljanje stanja surovin in gibanja surovin na skladišču jeklenega odpadka;
- mesečno izdelane materialne bilance niklja, ki ne eni strani prikazujejo količino niklja v porabljenem legiranem jeklenem odpadku in legurah, na drugi strani pa količino niklja v proizvedeni količini nerjavnih slabov in lastnem legiranem jeklenem odpadku;

- dosledno izvajanje talilnih testov;
- umerjanje tehtnic v Jeklarni;
- analiza nastanka čistih izgub materiala in lastnega legiranega jeklenega odpadka v Jeklarni pri nerjavni proizvodnji.

Skozi aktivno spremljanje gibanja surovin za proizvodnjo nerjavnih jekel smo že prišli do določenih zaključkov. Sprejeli pa smo nekaj ukrepov, ki jih bo potrebno izvesti za še učinkovitejši nadzor nad gibanjem materiala:

- pripravljati se Pravilnik o ravnanju z lastnim odpadkom v obliki navodil za odpremo in prevzem lastnega jeklenega odpadka;
- z doslednim izvajanjem talilnih testov je potrebno zagotoviti plačilo dobaviteljem nerjavnega legiranega jeklenega odpadka glede na dejansko vsebnost niklja;
- tekoče reklamacije neustreznega nabavljenega jeklenega odpadka in varnostna zaloge legiranega jeklenega odpadka na skladišču v vsakem trenutku so pogoj za nemoteno in kakovostno delo proizvodnje; ponovno bo potrebno narediti analizo čistih izgub materiala in nastanka lastnega odpadka pri proizvodnji nerjavnih jekel na večjem vzorcu sarž v Jeklarni, posebej za DPL in TVT – v II. In IV. kvartalu letošnjega leta;
- proučiti bi bilo potrebno možnost tehtanja vse taline;
- primerna ureditev skladišča jeklenega odpadka pomeni ustrezno sortiran vložek tako po kakovosti kot po kosovnosti in predstavlja predpogoj za optimalno zakladanje košar;
- preprečiti mešanje lastnega jeklenega odpadka v PC HP in Vroča valjarna z zagotovitvijo dveh vagonov za odpremo jeklenega odpadka;
- še naprej je potrebno dosledno umerjanje tehtnic v Jeklarni in preučiti možnost zamenjave dotrajanih tehtnic;
- nabave dodatnih tehtnic bi omogočile učinkovitejši nadzor nad gibanjem surovin, nastankom lastnega legiranega odpadka in čistih izgub materiala. Predvsem bi bilo potrebno tehtati tudi proizvodnjo nerjavne debele pločevine v skladišču debele pločevine v Vroči valjarni z avtomatsko tehtnico na žerjavu, ki pobira izvaljane plošče s proge, potrebno pa bi bilo tudi oživiti projekt P-226 – Žerjavna tehtnica za slabe v brusilnici slabov;
- spremljanje sestave zakladalnih košar z videokamerami;
- preučiti možnost zmanjšanja izgub materiala pri prodaji kupcem debele pločevine - z vročim valjanjem v ožjem tolerančnem območju – NIVO II in s sprejemom naročil novih kupcev debele pločevine v širšem tolerančnem območju oz. z možnostjo prodaje plošč po dejanskih težah;
- izboljšati izplene na kontilivu – z vlivljanji v sekvencah (proizvodnja na zalogo) bi dosegli tudi manjši delež nastanka lastnega odpadka.

Za vsemi temi ukrepi stojijo konkretne zadolžitve posameznikov ali teamov. Potreben pa je nadzor nad izvajanjem teh ukrepov s ciljem v prihodnje dosegati še boljše rezultate na področju doseganja izplenov in optimiziranja spremljanja surovin za proizvodnjo nerjavnih jekel.

Zdenka Noč

Proizvodnja v aprilu

Štirje meseci truda v proizvodnji v letošnjem letu so za nami. Doseženi rezultati so uspešni in so posledica izrednih prizadevanj posameznikov in celotnega kolektiva. V tem obdobju smo dosegli kar nekaj rekordnih proizvodnih dosežkov. Jeklarna je stabilizirala proizvodnjo in z optimiziranjem povečala produktivnost. Pri rekordnih rezultatih ne smemo prezreti dejstva, da Jeklarna ne obratuje med tednom v času visoke tarife, kar je dodaten prihranek pri strošku električne energije. Uspešni smo v projektu stabilizacije proizvodnje nerjavnih jekel na novi napravi VOD, kjer smo že praktično dosegli prehodni cilj proizvodnje 12 talin na dan. Vroča valjarna je z visoko proizvodnjo v povprečju preko 1.000 ton na dan hitro omogočila normalno obratovanje profitnih centrov Hladna predelava in Predelava debele pločevine ter nadomestila količinski izpad proizvodnje, ki je nastal zaradi menjave pogonskih motorjev bluminga v sredini januarja. Tudi specifične porabe električne energije in grafitnih elektrod so v tem obdobje nižje, rekordno nizka je poraba ognjevzdržnega materiala v Jeklarni ter poraba zemeljskega plina v Vroči valjarni. V Profitnih centrih Predelava debele pločevine in Hladna predelava se je proizvodnja normalizirala glede medfaznih zalog šele marca in aprila, ko sta oba PC-ja presegla načrtovano proizvodnjo po gospodarskem načrtu. Najpomembnejše je, da imamo ugodne pogoje in možnosti tudi v prihodnje in te dobre rezultate ponovimo ter še izboljšamo. Proizvodnja končnih izdelkov v aprilu je znašala 23.708 ton, kar je več kot 500 ton nad gospodarskim načrtom, našim kupcem pa smo odpremili 23.829 ton izdelkov.

Profitni center Vroča predelava

Aprila smo izdelali 31.421 ton slabov, s čimer smo operativni načrt presegli za 2.421 ton. V sektorju valjarna smo zvaljali 11.665 ton plošč in 19.572 ton kolobarjev, tako da smo operativni načrt presegli za 1.237 ton.

Velik napredek je bil narejen pri izplenu vložka v proizvodnji nerjavnih jekel. Povprečna teža vlitih slabov se je povzpela preko 83 ton/šaržo, kar je posledica optimalnejše sestave vložka in pravilnega delovanja tehtnice na vozu za košare, ki so jo sodelavci iz RTA temeljito pregledali in popravili.

V sektorju Valjarna so se nepredvideni zastoji v primerjavi z marcem znižali za dobra dva odstotka in so tako znašali le 7,23 odstotka. Za izvedbo remontov pa smo tokrat rabili skoraj 42 ur (v marcu le 13 ur).

Tudi odpadek na progi se je v primerjavi z marcem znižal iz 0,44 odstotka na 0,31 odstotka. Pri tem se je izboljšala proizvodnja valjanih trakov. Nekoliko slabši pa je bil rezultat v proizvodnji debele pločevine, zato v Valjarni že pripravljajo določene aktivnosti, ki bodo izboljšale rezultate dela na valjarskem ogrodju bluming.

Profitni center Hladna predelava

V mesecu aprilu je znašala skupna proizvodnja hladno valjanih trakov 10.581 ton, kar je 31 ton več kot je bilo načrtovano. Zelo zanimiv je podatek, da doseganje po posameznih skupinah jekel praktično ne odstopa od načrtovanih vrednosti.

Tudi na področju toplo valjanih trakov je bil načrt presežen, in sicer za 77 ton, tako da je skupna proizvodnja znašala 3.677 ton. Skupni doseženi izplen HVT znaša 89,5 odstotka in je kar 1,9 odstotka nad načrtovanim. Dober rezultat je bil

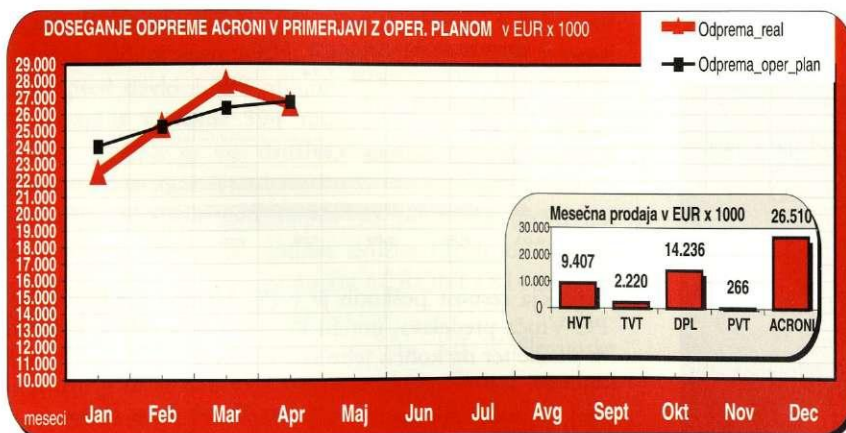
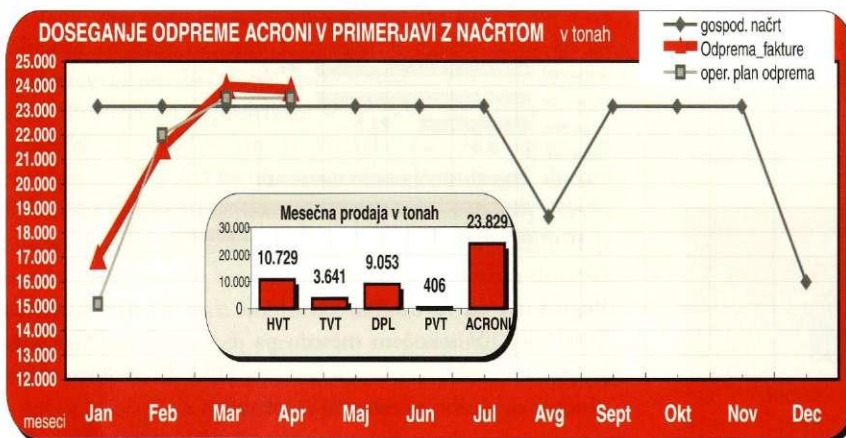
dosežen predvsem zaradi zelo dobrih izplenov pri elektropločevinah, kar je v veliki meri povezano z dobro kakovostjo vhodnih toplo valčanih trakov.

Še bistveno boljši rezultat smo dosegli v prodaji toplo valjanih trakov, kjer je izplen za 5,8 odstotka nad načrtovano vrednostjo in znaša 94,6 odstotka.

poslovanje v aprilu

	NERJAVNA			JEKLA ZA ELEKTROPLOČEVINO						MALOGLJ.in			KON.LEGIR.in			SKUPAJ		
	JEKLA			DINAMO, ELM, SI			ELMAG			NAVAD. KON. JEK.			JEKLA za POBOLJ.					
	realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan	
	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%
JEKLARNA, PROGA																		
JEKLARNA	7.157	6.620	108	10.022	9.760	103	2.325	1.900	122	6.798	7.370	92	4.910	3.350	147	31.213	29.000	108
VALJARNA	7.067	6.800	104	9.407	10.300	91	2.111	2.050	103	7.593	7.700	99	5.060	3.150	161	31.238	30.000	104
IZDELKI ...PROIZVODNJA																		
HVT	1.079	1.050	103	6.921	7.000	99	1.589	1.500	106	10			982	1.000	98	10.581	10.550	100
TVT	325	200	162	260	250	104				2.714	2.550	106	378	600	63	3.677	3.600	102
DPL	3.669	3.950	93							4.217	4.000	105	1.262	1.000	128	9.167	8.950	102
PVT										283	400	71				283	400	71
ACRONI	5.073	5.200	98	7.181	7.250	99	1.589	1.500	106	7.224	6.950	104	2.641	2.600	102	23.707	23.500	101
IZDELKI ...ODPREMA v tonah																		
HVT	1.288	1.050	123	6.958	7.000	99	1.547	1.500	103	8			928	1.000	93	10.729	10.550	102
TVT	263	200	131	260	250	104				2.692	2.550	106	426	600	71	3.641	3.600	101
DPL	3.719	3.950	94							3.963	4.000	100	1.352	1.000	135	9.053	8.950	101
PVT										406	400	102				406	400	102
ACRONI	5.270	5.200	101	7.218	7.250	100	1.547	1.500	103	7.089	6.950	102	2.706	2.600	104	23.829	23.500	101
IZDELKI ...ODPREMA v EUR x 1000																		
HVT	2.733	2.279	120	4.982	5.034	99	885	861	103	6			828	915	90	9.407	9.089	104
TVT	488	401	121	153	147	104				1.279	1.230	104	305	416	73	2.220	2.195	101
DPL	10.775	11.543	93							2.675	2.716	98	1.245	896	139	14.236	15.155	94
PVT										265	268	99				266	268	99
ACRONI	13.995	14.223	98	5.135	5.182	99	885	861	103	3.959	3.946	100	2.378	2.227	107	26.510	26.706	99

Na področju ekologije je bil v tem mesecu s strani vodstva Acronija opravljen pregled ravnanja z okoljem. Na pregledu so bile ugotovljene določene pomanjkljivosti ter na osnovi le-teh izdani ukrepi za njihovo odpravo.

Profitni center Predelava debele pločevine

Z realiziranimi 9.167 tonami gotovih izdelkov je bil operativni načrt presežen za 2,4 odstotka. Operativni načrt ni bil dosežen na področju debele pločevine iz nerjavnih jeke, zaradi pomanjkanja naročil v debelinskem razredu 8 do 35 mm. Največje proizvodnje težave v aprilu nam je povzročalo izvajanje korozijske zaščite v hali A z istočasno montažo novega 16 t žerjava, saj je bilo potrebno proizvodnjo na štirih agregatih ustaviti od 30. aprila do 3. maja. Dva stara 7-tonska magnetna žerjava v hali A, smo nadomestili z novima vakuumskima 16-tonskima. Začela se je montaža novega stroja za enakomerno brušenje plošč na lokaciji obračalne naprave v hali C, obenem pa so se zaključila gradbena dela za temelje novega peskarskega stroja na vstopu peči Drever.

V aprilu je bil dosežen izplen na ravni načrtovanega (87,5 odstotka). Na področju debele pločevine iz nerjavnih jekel je bil izplen presežen za 0,8 odstotka, na področju navadne konstrukcijske pločevine in legirane pločevine pa je izplen nižji od načrtovanega za 0,3 in 0,5 odstotka. Kakovost vložka je tudi v aprilu, podobno kot v prejšnjih mesecih letošnjega leta bistveno boljša od lanskoletne v enakem obdobju. Neustrezne pločevine na naročila je 18 odstotkov manj, delež internih reklamacij predhodnemu PC-ju je 3-krat nižji kot lani, prav tako je kar za 4,1-krat nižji delež proizvodnje II. vrste.

Tehnični direktor
Branko Banko, univ.dipl.inž.

ACRONI

JUBILANTI DELA

20 LET:

Sabahudin Bešič	VP valj
Bosislav Gorenc	VP valj
Cvetka Mrak	VP valj
Zmago Jeraj	PC Hl.pred.
Zlatan Agičič	PC PDP
Marko Smolej	PC PDP

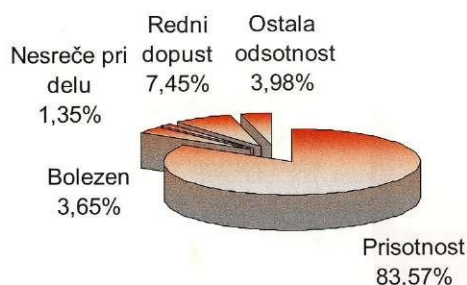
30 LET:

Fajko Jakupovič	VP Jekl.
Milan Pogačar	VP Jekl.

Iskrene čestitke!

odsotnost

V letošnjem aprilu je bila odsotnost z dela za več kot dva odstotka nižja kot lani v istem mesecu. Nekaj manj je bilo odsotnosti zaradi bolezni, zaradi poškodb pri delu pa malenkost več. Ostale odsotnosti je bilo manj kot aprila 2004.

Ivanka Mavri

Od 1. maja je kadrovska služba v pritličju desno.

GIBANJE POŠKODB PRI DELU

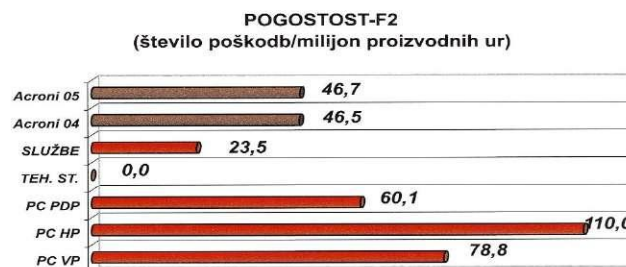
V mesecu aprilu 2005 se je pripetilo 13 poškodb pri delu. Poškodovani so bili zaradi posledic teh poškodb in posledic poškodb v preteklosti odsotni z dela 310 delovnih dni, to je 34 delovnih dni na poškodbo.

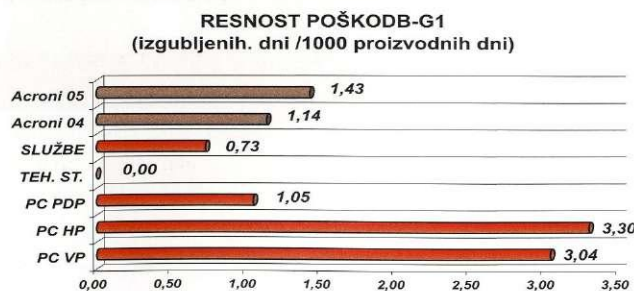
op. stevilo v stolpcih Acroni pomnoži z 10

mesec	PCVP	PC HP	PC PDP	TEH.ST.	SLUŽBE
April 2004	4	3	3	0	0
April 2005	5	5	2	0	1

V mesecu aprilu 2005 so je v primerjavi z aprilom 2004 pripetile tri poškodbe pri delu več. Trend padanja števila poškodb v ACRONIJU se znižuje.

Pogostost na ravni ACRONIJA je v primerjavi z aprilom 2004 višja. V tekočem mesecu pa je največja v PC Hladna predelava, PC Vroča predelava, PC Predelava debele pločevine, službe in tehnične storitve.

Največja resnost poškodb je v PC Hladna predelava, sledi PC Vroča predelava, potem PC Predelava debele pločevine in službe ter na koncu tehnične storitve.

Jure Vindiš, Franc Pintar

Nadaljuje se zelo dobro poslovanje skupine SIJ – Slovenska industrija jekla

Na novinarski konferenci SIJ – Slovenska industrija jekla je 11. maja 2005 predsednik uprave g. Tibor Šimonka predstavil poslovanje v lanskem letu, poslovanje v letošnjem prvem tromesečju, tržne trende ter od nadzornega sveta, ki je zasedal dan prej, potrjene naložbe. Napovedal je tudi največji dogodek za jeklarstvo v Sloveniji.

Rezultati, ki so jih dosegle družbe lani, so zelo dobri, saj v vseh ekonomskih in proizvodnih elementih zelo presegajo dosežene v zadnjih petnajstih letih.

Družbe so znale izkoristiti ugodne tržne razmere na prodajnem področju »rast cen surovin«, ki je spremljala celotno lansko poslovanje, saj so uspeli vsaj delno prenesti to rast tudi na prodajne cene, hkrati pa so povečali produktivnost dela, zmanjšali specifične porabe energentov in pomožnih materialov, odpravljali ozka grla v proizvodnih procesih, prenovili prodajni program in spremenili njegovo strukturo v smeri povečevanja dodane vrednosti, kar je doprineslo k uspešnemu poslovanju in dobrim poslovnim rezultatom. Temu so dodale intenzivno naložbeno politiko, saj so v letu 2004 zastavili naložbe v predračunski vrednosti 17.513 milijonov tolarjev za tehnološko posodobitev proizvodnih procesov za nadaljnji razvoj in izboljšanje konkurenčne sposobnosti na posameznih proizvodnih segmentih, od tega največ v družbi ACRONI. Še pomembneje pa je, da so lani izdelali strategije razvoja vseh jedrnih družb, s katerimi so načrtali nadaljnji programski, tehnološki, tržni in kadrovski razvoj.

Obe metalurški družbi sta proizvedli 436.637 ton odlitega jekla, kar je za 3 % več kot lani. Količinska prodaja vseh družb je bila višja za 2 %, vrednostno pa je znašala 91,4 milijarde tolarjev oz. 384,5 milijonov evrov. Izvoz je bil dosežen v višini 267,6 ter uvoz v višini 181,1 milijonov evrov. Prodaja na zaposlenega se je glede na preteklo leto povečala za 33,7 % in je znašala 127.351 evrov na zaposlenega. Visoke rezultate so dosegli tudi pri dodani vrednosti, kjer so načrtovani cilj presegli za skoraj 10 %, rezultat preteklega leta pa za 21 %. Dodana vrednost je znašala 27.898 evrov na zaposlenega, v posameznih družbah se je močno približala vrednosti 30.000 evrov oz. jo celo presegla. Na osnovi teh rezultatov so generirali tudi visok denarni tok (cash flow) v višini 5.430 milijonov tolarjev, ki je dobra podlaga za uresničevanje načrtane strategije razvoja. Dobre rezultate so družbe dosegle tudi na dobičkonosnosti poslovanja, saj so donos na ustvarjene prihodke, ki so ga načrtovali v višini 0,7 %, trikratno presegli (2,1 %). Čisti poslovni izid proizvodnih in storitvenih družb je skupaj znašal pred davki 1.979 milijonov tolarjev, v primerjavi z načrtovanim v višini 594 milijonov tolarjev. Skupaj z matično družbo so vse družbe ustvarile dobiček v višini 2.594 milijonov tolarjev.

Vse družbe (razen neaktivnih) so poslovale pozitivno, najuspešnejša je bila po donosu družba Elektrode (9,6 % donos), po višini dobička pa družbi ACRONI z 814 milijoni in Metal Ravne s 689 milijoni tolarjev.

Uspešno poslovanje družb in skupine SIJ – Slovenske industrije jekla se nadaljuje tudi v letošnjem letu. Z rezultati posameznih družb in skupine SIJ – Slovenske industrije jekla

so v letošnjem letu izjemno zadovoljni, zato aktivnosti za ohranitev takšnih rezultatov za preostanek leta že potekajo. V prvih treh mesecih leta 2005 sta jeklarni proizvedli 109.255 ton odlitega jekla, kar je za 7 % več kot lani v enakem obdobju in 1,3 % več od načrtovane proizvodnje. Vrednost prodaje je bila za 30,1 % višja kot v enakem obdobju lani in je znašala 28.328 milijonov tolarjev oz. 118,2 milijona evrov. Na tuje trge so prodali 85,6 milijonov (za 29,2 % več kot lani), uvozili pa za 46 milijonov evrov blaga (za 36,9 % več kot lani). Ob tako ugodnih tržnih gibanjih in vodenju drugih poslovnih aktivnosti so v prvih treh mesecih dosegli čisti poslovni izid v višini 1.483 milijonov tolarjev.

Tržne razmere so se že začele spreminjati, kar se kaže zlasti v padanju nabavnih cen jeklenega odpadka in s tem pritiskih na prodajne cene, čeprav so tržni analitiki še na začetku leta napovedovali nadaljevanje konjunkturnih gibanj. V tem trenutku še ni občutiti večjih negativnih trendov, saj so proizvodi v veliki meri specialna jekla, ki imajo svoje tržne niše.

Tudi letos bodo družbe nadaljevale z naložbeno dejavnostjo. Nadzorni svet SIJ – Slovenske industrije jekla je na redni seji poleg poročila o poslovanju skupine SIJ – Slovenska industrija jekla v prvem letošnjem tromesečju potrdil še štiri naložbe v družbah skupine SIJ, od tega se dva projekta nanašata na jeseniški ACRONI.

Povzeto po gradivu za novinarje

Več o tem lahko najdete na prenovljeni spletni strani SIJ:

www.sij.si

KONFERENCA EUROFER

SIJ – Slovenska industrija jekla, d. d., je že drugo leto stalna članica Združenja evropskih jeklarjev EUROFER, ki je najpomembnejša evropska institucija na področju jeklarstva in eno najpomembnejših industrijskih združenj nasploh. Konferenca v okviru tega združenja, imenovana EFSC (European Fine Steel Conference), poteka enkrat letno od njegove ustanovitve leta 1976. Letos bo prvič v Sloveniji, in sicer 9. in 10. junija 2005 v Ljubljani. Organiziranje le-te je bilo zaupano SIJ-u – Slovenski industriji jekla, d. d., in je največji dogodek, ki se bo odvijal na področju jeklarstva v Sloveniji. Ob tej priložnosti se bo v Sloveniji zbralo približno 90 direktorjev z vseh področij proizvodnje jekla iz vseh najpomembnejših evropskih jeklarskih družb. Gostovanje konference EFSC na tako visoki ravni je za SIJ veliko priznanje, saj se bodo v Sloveniji ob tej priložnosti prvič zbrala vodilna imena jeklarske industrije v Evropi.

Situacija v letu 2005

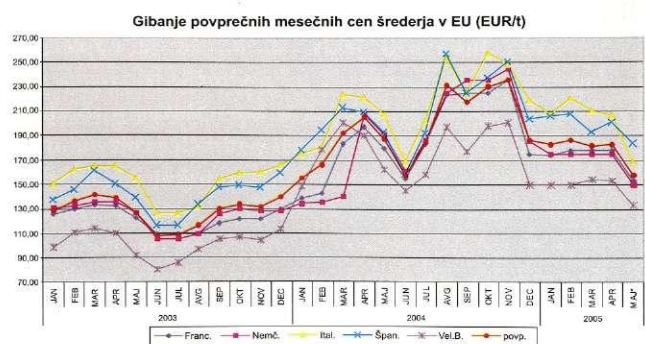
V lanskem letu so bile razmere za proizvajalce jekla izredno ugodne. Povpraševanje po izdelkih iz jekla se je povečevalo v vseh regijah, glavni spodbujevalec povpraševanja pa je bila Kitajska. Kljub temu da so se povečevale cene osnovnih surovin za proizvodnjo jekla, transportnih stroškov in energije, so proizvajalci porast stroškov inputa brez večjih težav "prenašali" v cene končnih proizvodov. Ponudbena stran je potrebovala nekaj časa, da se je prilagodila povečanemu povpraševanju. Zasedenost proizvodnih kapacitet se je povečevala, nekateri proizvajalci pa so ponovno odpirali obrate, ki so jih v letih recesije zaradi neekonomične proizvodnje zaprli. V zadnjem četrtletju lanskega leta in v letošnjem prvem četrtletju se je močno povečala proizvodnja predvsem pri azijskih proizvajalcih. Zaključeval se je investicijski cikel, v katerem so proizvajalci izvajali obsežne rekonstrukcije oziroma odpirali nove proizvodne zmogljivosti.

Umiranje rasti povpraševanja po jeklu je bilo zaznati že v zadnjih mesecih lanskega leta. Kljub jasnim znamenjem, da se razmere na tržišču spreminjajo in da je bil vrh trenutne konjunktura že dosežen, pa so analitiki napovedovali, da se bo rast nadaljevala tudi v letošnjem letu. Povečanje cen v prvem četrtletju je bilo pri porabnikih sprejeto brez večjih pretresov. Toda razmere na trgu jekla so se dejansko spremenile. Povpraševanje ni več sledilo ponudbi, zato proizvajalci jekla napovedanega povečanja cen v drugem četrtletju niso mogli več v celoti uveljaviti. Ponudba je presegla povpraševanje, zato so se začele povečevati zaloge pri vseh udeležencih na distribucijskih poteh, kar je vodilo v stagnacijo cen končnih izdelkov iz jekla. Na posameznih regionalnih trgih so se cene končnih izdelkov iz jekla z različnim zamikom in intenzivnostjo začele zniževati. Drugi dejavnik, ki vpliva na znižanje cen končnih izdelkov iz jekla, pa je zniževanje cen osnovnih surovin in transporta. Spremenjeni pogoji poslovanja in prizadevanja kitajske vlade, da umiri pregreto gospodarsko rast, so dodaten dejavnik, ki vpliva na zniževanje cen. Kitajska iz neto uvoznice postaja neto izvoznik jekla. Neto izvoz določenih skupin izdelkov oziroma polizdelkov se iz meseca v mesec povečuje.

Zniževanje napovedi o gospodarski rasti v vodilnih svetovnih ekonomijah v letošnjem letu prav tako negativno vpliva na povpraševanje po jeklu. Svetovna banka za letošnje leto napoveduje 4,3 %-no gospodarsko rast, kar je 0,8 odstotne točke manj od lanskoletne napovedi, v prihodnjem letu pa naj bi rast znašala 4,4 odstotka.

Cene jeklenega odpadka na najpomembnejših trgih Evropske unije so se maja v primerjavi z aprilom v povprečju znižale za 14 odstotkov, v obdobju od novembra lani pa za eno tretjino. Po napovedih naj bi se cene jeklenega odpadka za 10 do 15 odstotkov znižale tudi junija, v poletnih mesecih pa naj bi ostale stabilne.

		Franc.	Nemč.	Ital.	Špan.	Vel.B.	povp.
2005	APR	178	175	206	201	153	183
	MAJ	153	150	168	183	133	157
sprem.(v%)							
	MAJ / DEC	-12,6	-18,9	-22,9	-9,9	-11,3	-15,5
	MAJ / NOV	-34,9	-38,8	-32,3	-26,8	-33,8	-33,2
	MAJ / APR	-14,0	-14,3	-18,4	-9,0	-13,1	-13,8

Veliki evropski proizvajalci jekla so v drugem četrtletju začeli zmanjševati obseg proizvodnje, da bi prilagodili ponudbo povpraševanju (po ocenah se je povpraševanje zmanjšalo za 15 – 20 odstotkov) in tako preprečili nadaljnje zniževanje cen. Izid bo odvisen od discipline posameznih proizvajalcev. Večina od njih bo z uporabo t.i. "komercialnih" dejavnikov (zniževanje ali celo ukinjanje doplačil za surovine, opuščanje nekaterih klasičnih doplačil, odobravanje dodatnih popustov, popusti pri naročilu večjih količin, podaljševanje plačilnih rokov, ...), poskušala ohraniti svoj tržni delež, zato na nekaterih trgih oziroma pri posameznih izdelkih že prihaja do cenovnih vojn.

Drugačna je situacija na tržišču nerjavnih jekel. Globalno povpraševanje se z manjšimi stopnjami rasti še vedno povečuje. Na najpomembnejših evropskih trgih, še posebej izrazito je to v Nemčiji in Italiji, pa so stopnje rasti potrošnje manjše. Glavni generator potrošnje je tudi tukaj Kitajska, saj je kitajska potrošnja bistveno večja od zmogljivosti lastne proizvodnje.

Cena niklja, ki je najpomembnejša surovina za proizvodnjo nerjavnih jekel, so se sredi maja povečale na najvišje nivoje v zadnjih petnajstih letih. Povprečna cena niklja v letošnjem letu je za 15 odstotkov višja kot v lanskem letu. Cene jeklenega odpadka, ki je osnovni substitut niklju, z večjim ali manjšim zamikom sledijo cenam niklja. Napovedi o prihodnjem gibanju cen niklja so dokaj negotove, ker je nikelj borzna surovina, trgovanje z nikljem pa je podvrženo velikim špekulacijam. Primanjkljaj na trgu niklja naj bi se v letošnjem letu zmanjšal, kar naj bi prispevalo tudi k večji stabilnosti cen in manjšim cenovnim nihanjem.

Cene FeCr so v letošnjem letu bistveno bolj stabilne kot lani. Drugače je pri FeMo, katerega cene so se v letošnjem letu povzpеле na najvišje nivoje. Podobno je tudi pri FeV, kjer intenzivna rast cen traja že vse od začetka lanskega leta. Evropski in ameriški proizvajalci nerjavnih jekel imajo povečanje cen niklja, kroma in molibdena "pokrito" v doplačilu za legure. Evropski proizvajalci so v izračun doplačil v lanskem letu vključili tudi jekleni odpadek. Korak naprej so napravili ameriški proizvajalci, ko so v izračun doplačil v lanskem letu poleg jeklenega odpadka vključili še mangan in vanadij, v letošnjem letu pa še titan. Čeprav so o uvedbi doplačil za legure v lanskem letu razmišljali tudi japonski in korejski proizvajalci nerjavnih jekel, pa do realizacije ni prišlo. Porabniki na azijskih trgih, predvsem na Kitajskem, očitno še niso bili pripravljeni spreminiti svojih tradicionalnih stališč in sprejeti sistema baznih cen in doplačil, ampak so vztrajali pri enotni ceni.

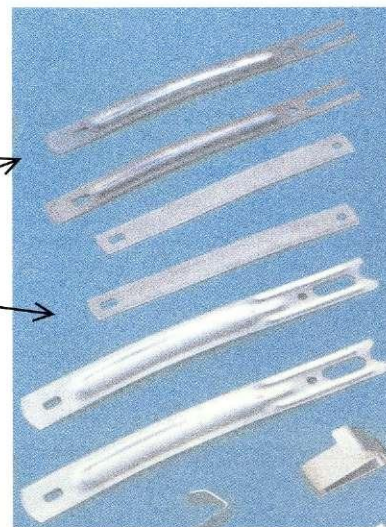
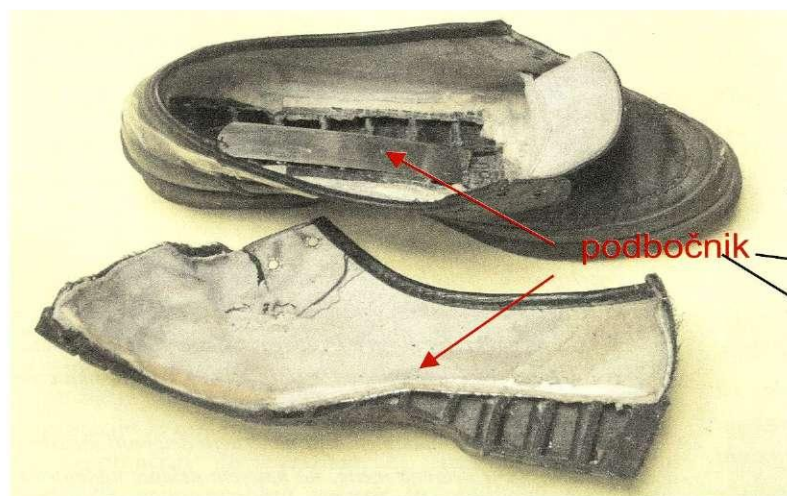
Bazne cene nerjavnih jekel se v letošnjem letu sicer znižujejo, zaradi rasti doplačil za legure pa se povečujejo transakcijske cene. Proizvajalci z uporabo doplačil za legure v večji oziroma manjši meri kompenzirajo rast stroškov osnovnih surovin. Doplačila za legure se bodo povečevala tudi v poletnih mesecih, saj izračun temelji na trimesečnem povprečju nabavnih cen.

Janka Noč

Praktična uporaba ogljikovih jekel v vsakdanjem življenju

Ogljikova jekla, to je jekla za poboljšanje in vzmeti, imajo v vsakdanjem življenju širok spekter uporabe. Uporabna so tako za različne majhne izdelke kot npr. podložke, vzmeti različnih velikosti in oblik, za dele varnostnih pasov, sklopke, kot tudi za izdelke večjih velikosti. Vzmetna jekla pa so vgrajena tudi v izdelkih, ki jih uporabljamo vsak dan, a se prisotnosti jekla pravzaprav sploh ne zavedamo. Ta izdelek so čevlji.

V čevljih je med peto in sprednjim delom stopala vgrajen podbočnik. Odvisno od velikosti in modela čevlja so podbočniki različnih oblik in velikosti.

Za izdelavo podbočnikov se uporablja hladno valjana pločevina iz nelegiranega ogljikovega jekla Ck 60.

Da je podbočnik, ki ga vgradijo v čevlji, uporaben in kakovosten, morajo biti med izdelavo jekla in pločevine ter oblikovanja izdelka izpolnjene določene zahteve. Ulito jeklo mora imeti čimmanj nekovinskih vključkov in nehomogenosti - izceji. Če so le-te prisotne v večjem obsegu, lahko pri toplotni obdelavi ali pa pri uporabi izdelka pride do lomljenja pločevine, oziroma izdelka.

Vroč valjanje mora biti izvedeno točno po tehnoloških navodilih. V primeru previsoke temperature navijanja po vročem valjanju lahko pride do nastanka grobih zrn ali grobolamelarnega perlita, kar ima prav tako za posledico pokanje pločevine.

Po hladnem valjanju se pločevina sferoidizacijsko žari. Namen žarjenja je dobiti majhno trdoto pločevine, da vzdrži oblikovanje izdelka z upogibanjem, krivljenjem, izsekovanjem. V primeru neustreznih pogojev žarjenja dobimo pločevino, ki pri oblikovanju poka.

Kupec iz pločevine izseka podbočnike, ki jih nato toplotno obdelata, da dobi ustrezno trdoto. Pogoji toplotne obdelave močno vplivajo na uporabnost izdelka. V kolikor so ti neustrezni, lahko dobimo podbočnike z nizko trdoto, kar ima za posledico, da čevlji ne stoji skupaj – del med peto in sprednjim delom čevlja se posede.

Lahko pa je trdota zelo visoka, kar pa običajno povzroči zlom podbočnika.

mag. Erika Bricelj

Izceje

Grobolamelarni perlit

Dobro žarjen izdelek

Predlog za rubriko »Gibanje poškodb« v Novicah

Prebiranje Novic, konkretno članka »Gibanje poškodb pri delu«, ki je sicer statistično zelo dobro pripravljen, je za zaposlene v ACRONIJU suhoparno in nezanimivo. Vem, da ste omejeni s prostorom, pa kljub temu predlagam, da se posamezne primere razčleni v čim krajši obliki. S tem, ko bo navedeno, kje se je nesreča zgodila, vzrok, delovno mesto ter vrsta poškodbe, bi se zaposleni zamislili »to se lahko zgodi tudi meni«. Tak članek bi bil boljši preventivni ukrep kot sto členov v pravilniku.

Navedbe, ki ste jih zapisali (lokacija, vzrok, stroj ...) lahko opišemo v članku za Novice. Težava, ki se pri tem pojavi, pa je število poškodb v mesecu. V celotnem ACRONIJU jih je približno 14. Da bi za vsako poškodbo pisali vaše predloge, bi rabili v časopisu vsaj še 3 strani, kar pa mislim, da ni mogoče in je absolutno preveč.

Komentar o nezanimivosti in suhoparnosti "branja števil" se mi zdi neutemeljen. Mislim, da večina delavcev ta članek redno prebira, ker vsebuje več grafov in diagramov ter malo besedila.

Poškodba pri delu je informacija, ki se zelo hitro širi. Delavci na enakem delovnem mestu in v okolici se pogovarjajo o tem, zanima jih, kaj se je zgodilo, kdo je poškodovanec, ipd. Tudi strokovni delavci VZD jih opozarjamo na te poškodbe na predavanjih o varnem in zdravem delu in na delovnem mestu samem. Tako so delavci obveščeni o tem in je vaš "preventivni ukrep" izveden.

Predlog, ki ste ga zapisali o razčlenitvi posameznih primerov nezgod v čim krajši obliki, pa nam prosim posredujte ali predstavite, ker mislim, da je poškodba pri delu zadeva, ki se ne more zapisati v »čim krajši obliki«, ker nam ne pove prav veliko (vsaj ne tistim, ki dela ne poznajo), kar je razvidno tudi iz primera v nadaljevanju besedila!

PRIMER: Poškodbe v PC Hladna predelava

V mesecu aprilu se je zgodilo 5 poškodb pri delu in 1 poškodba na poti z dela.

Sektor VALJARNA:

Delavec se je urezal po desni zgornji laketi, ko je reševal tehnološko motnjo, in sicer zatik traku pri uvajanju novega traku v pritisni valj.

Sektor FINALIZACIJA:

Na liniji SISL se je delavec urezal v meziniec desne roke, ko je snemal kolobar z obračalnika.

Sektor VZDRŽEVANJE:

Delavec je dobil udarec v prsni koš, ko je palica izpadla iz konička pri poliranju.

Sektor TVT:

Delavec se je porezal nad desnim očesom, ko se je pretrgal signodni trak na kolobarju pri tehtanju.

Pri namestitvi separatorja je prišlo do stisnine sredinca, kazalca in dlani leve roke.

Franc Pintar, Jure Vindiš

Vrednotenje delovnega mesta

Nabralo se je kar nekaj vprašanj, na katere bi radi dobili odgovore. Brusilci v Hladni valjarni menimo, da smo v primerjavi s sorodnimi oz. podobnimi delovnimi mesti v našem podjetju oškodovani glede na delo, ki ga opravljamo. Zaslužili bi (vsaj nekateri, nekateri pa verjetno tudi manj) višji plačilni razred. Poleg rednega opravljamo precej dodatnega dela, ki pa po našem mnenju ni cenjeno. Nekateri delamo na več delovnih mestih, kar ni nikjer zavedeno, kaj šele vrednoteno. Pozivamo odgovorne, da stanje proučijo, saj so zaradi prej navedenih dejstev odnosi v oddelku slabši. Prosimo za konkretne odgovore, ker pričakujemo, da se bo kaj spremenilo.

Brusilci HV

Delovno mesto brusilcev je glede na zahtevano stopnjo izobrazbe razvrščeno v IV. tarifni razred. Po zahtevah je primerljivo z ostalimi delovnimi mest strugarjev, mehanikov, ključavničarjev, orodjarjev, elektromehanikov in drugih. Znotraj IV. TR so plačilni razredi od 8 do 13, brusilci pa so razvrščeni od 408 do 411, tako da je odprta možnost napredovanja v okviru delovnega mesta.

Na končno višino plače vplivajo med drugim tudi merljivi kriteriji dela. Brusilcem se obračunava povprečje merljivih kriterijev na valjavskem ogradju ZRM, ki je v povprečju za 2 % višje od povprečja norm v PC. Ugotavljamo tudi, da je plača brusilcev za cca 10 % višja od ostalih v PC v IV. TR, s katerim brusilce tudi primerjamo.

In še besedo dve o nadomeščanju na drugih delovnih mestih: v primeru, da je delovno mesto, na katerem delavec nadomešča, višje zahtevnosti, delavec za tisti čas dobi plačilo po višji zahtevnosti. V primeru da nadomešča na nižje zahtevnem DM pa je plačan po svoji – bolj ugodni razvrstitvi. Vsekakor pa se širša uporabnost delavca upošteva pri pripravi predlogov za vsakoletno napredovanje.

Erika Repovž

OBISK MINISTRA ZA GOSPODARSTVO mag. ANDREJA VIZJAKA V ACRONIJU

Na povabilo sindikatov je družbo ACRONI 19. maja 2005 obiskal minister za gospodarstvo g. Andrej Vizjak. Po predstavitvi rezultatov poslovanja, ki so letos izjemno dobri, ter že potrjenih naložb za letošnje leto si je ogledal proizvodnjo v Vroči in Hladni valjarni ter Elektrodah na Jesenicah. Minister je izrazil zadovoljstvo z rezultati in ambicioznimi načrti podjetja tako v poslovnem kot okoljevarstvenem smislu, dotaknil pa se je tudi kadrovske problematike ter privatizacije SIJ in hčerinskih družb.

Obiska so se udeležili tudi župan občine Jesenice g. Boris Bergant, predstavniki stranke SDS Jesenice g. Boris Dovžan, g. Božidar Brudar, g. Jernej Udir, DESUS-a Jesenice g. Franc Šifrar, predsednik uprave SIJ g. Tibor Šimonka in pomočnica uprave Sij za odnose z javnostmi ga. Andreja Jernejčič.

Direktor družbe ACRONI dr. Vasilij Prešern je ministru predstavil družbo ACRONI, ga seznanil z dobrimi rezultati poslovanja družbe v prvih štirih mesecih ter predstavil načrte za letošnje leto.

Rezultati bodo po njegovih besedah letos izjemno dobri. Ministru je direktor opisal tudi naložbe, ki se bodo izvajale v družbi, med drugim tudi ekološka sanacija, saj želimo poskrbeti, da bomo prebivali v okolju, prijaznem do človeka.

Minister g. Andrej Vizjak se je zavzel za postopno in premišljeno nadaljevanje privatizacije. Po njegovih besedah država s privatizacijo ne namerava hiteti. Napovedal je, da je komisija za privatizacijo že ustanovljena, si pa bodo najmanj do jeseni vzeli čas za proučitev novih razmer, ki narekujejo spremembo obstoječih privatizacijskih načrtov in oblikovali konkretne predloge.

Poudaril je, da usklajeno delovanje vodstva, zaposlenih in sindikatov omogoča trajno rast in razvoj naše družbe. Izrazil je zadovoljstvo z rezultati in ambicioznimi načrti podjetja tako v poslovnem kot okoljevarstvenem smislu, dotaknil pa se je tudi kadrovske problematike.

Predsednika obeh sindikatov sva poudarila, da želimo dobro poslovanje družbe ACRONI, le-to pa omogoča zaposlenim izplačilo nagrad za uspešno in dobro delo ter v prihodnje višje plače.

Po predstavitvi v upravni stavbi ACRONIJA si je minister ogledal še proizvodnjo v Vroči in Hladni valjarni in del proizvodnje Elektrod. Župan občine Jesenice mu je razkazal opuščene površine jesiške železarne.

Veseli nas, da si je minister vzel čas in si ogledal ACRONI. Prepričani smo, da bomo s svojim znanjem, kakovostjo, ustrezno tehnološko opremljenostjo, zadovoljstvom kupcev in zaposlenih ter usklajenim delovanjem vodstva, zaposlenih in sindikatov omogočili trajno rast in razvoj našega podjetja, s tem pa posegli čim bolj v vrh mednarodnega ali vsaj evropskega trga in tako krepili slovensko gospodarstvo.

SINDIKATA DRUŽBE ACRONI
NEODVISNOST-KNSS, predsednica: Sonja Cuznar
SKEI –PODRUŽNICA ACRONI, predsednik: Janez Vilman

MED LETOMA 1916 IN 1928 SO KRIZO V KID UBLAŽILI TUDI CERKVENI ZVONOVI

Vendar pa Kranjski industrijski družbi ni zvonilo zadnje ure, ki je ves čas vojne in naslednje desetletje kot Damoklejev meč visela nad njo, kakor tudi ni znano, ali so se takratni lastniki s posebej naročenim zvonjenjem kdaj priporočili za njeno (od)rešitev. Če damo šalo malce na stran, so zvonovi lahko pripomogli k rešitvi težke situacije družbe le na ta način, da jih je začela sama izdelovati.

In prav to se je tudi zgodilo. Da pa dobimo odgovor na vprašanje, zakaj in kako, moramo na hitro in kratko osvežiti naše znanje o takratnem dogajanju in njegovih posledicah: KID je od konca 80. let 19. stol., ko jo je pred propadom rešil pristop delničarjev Vogel & Nott z Dunaja, kasneje pa tudi ob izdatni pomoči nemškega kapitala, do 1. svetovne vojne zgradila dve popolnoma novi železarni (Jesenice, Trst) in kupila žičarno v Bistrici v Rožu. Kljub razseljenosti lokacij je bila ob dobri logistiki primerek za strokovne učbenike. Vojna in njene posledice pa so stvar obrnile na glavo, kar bi taisti učbeniki lahko priobčili kot katastrofo. Zaradi bližine fronte je bila leta 1915 ustavljena proizvodnja v Trstu, ko pa je Antanta leta 1919 na mirovni konferenci v Saint-Germainu Avstriji »zdiktirala« svoje pogoje in so politiki najvplivnejših držav iz udobnih foteljev na razkošnih baročnih mizah izrisali meje po meri zmagovalcev, se je KID znašla v treh medsebojno nenaklonjenih si državah. Dotedanji lastniki so se v strahu pred negotovo usodo na hitro znebili svojih delnic, kar so izkoristili predstavniki italijanskega kapitala, saj je šlo za razmeroma poceni kupčijo. V naslednjih 10 letih so – kar se tiče vode na njihov mlin – s prefinjeno taktiko in špekulacijami dosegli tri osnovne cilje: iz KID izločili tržaški del družbe, preprečevali večje investicije in razvoj, v zadnjem dejanju pa dosegli, da je Westen kljub pomislekom ugriznil v kislo jabolko in za takrat (1929) že zastarele jeseniške obrate segel zelo globoko v svoj žep ...

Med vojno je torej KID zašla v hudo krizo, ki je zaradi že omenjenega trajala do začetka tridesetih let. V ilustracijo naj navedem podatek, da je

Oznake na jeklenih zvonovih KID.

Napis na velikem zvonu

proizvodnja v martinarni šele leta 1933 dosegla tonažo zadnjih let pred vojno. S prvim valom rekvizicije pa se je železarni ponudila enkratna priložnost, da z vlivanjem jeklenih zvonov vsaj malo ublažijo posledice njenega usihanja. Za KID je bil to poseben izziv in nanj so se –predvsem po zaslugi livarskega mojstra Franca Torkarja– hitro odzvali. Za poizkus so prvi jekleni zvon vlili že 6. junija 1916, naslednje leto pa začeli z redno proizvodnjo. Med tem časom je Torkarju uspelo rešiti številne tehnične težave, zlasti tiste, ki se nanašajo na intonacijo. Najprej so zvonove vlivali po podobnem rebrovju (ostenju zvona), kot je to pri bronastih, a se je izkazalo, da pojejo skoraj za kvinto višje. Ta zaplet pa je Torkar rešil tako, da je zvonovom stanjšal ostenje in jih v krilu nekoliko razširil. Pri tem je odkril zakonitost, da je udarni obroč jeklenega zvona pri lahkem težnostnem sistemu v razmerju s premerom 1 : 17, pri bronastem

pa je to razmerje 1 : 14. Zaradi teh konstrukcijskih sprememb rebra so jekleni zvonovi pri isti velikosti lažji od bronastih.

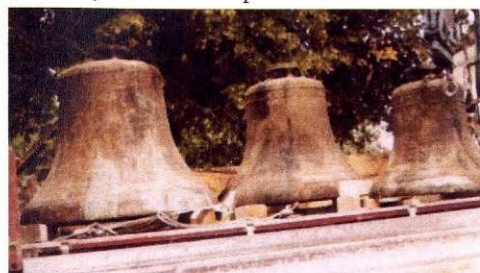
Poleti leta 1917 so torej zvonove začeli vlivati zares, vendar pa glasovno in po obliki še niso bili popolni. V krilu so bili dokaj široki, sredi polja pa so se hitro zožili. Na njih je napis: KRAIN. IND. GES. ASSLING – HÜTTE, 1917.

Leta 1918 so nekoliko spremenili debelino in konstrukcijo udarnega obroča in krila, leta 1920 pa so jeseniški zvonovi dobili dokončno, pa čeprav malce svojevrstno obliko.

Jeklene zvonove so na Jesenicah izdelovali do leta 1928 in z njimi oskrbovali celotno Slovenijo, pa tudi nekatere predele Kraljevine Jugoslavije. Naredili so jih več kot 2000, največji med njimi še vedno poje pri Devici Mariji v Polju pri Ljubljani in tehta 5825 kg. Ljudje so jih kar hvalili, nekateri zvonoslovci pa so svarili pred nabavo teh zvonov.

Jeseniški zvonovi običajno nimajo posebnega okrasja. Pod klobukom in v boku imajo po dve črti, ki tvorita pas. Nad tem pasom je tovarniški znak in v pasu pod njim napis KIG, po letu 1919 pa KID. Leto izdelave je do leta 1923 zapisano z rimskimi, kasneje pa z arabskimi številkami. Na jeklenih zvonovih običajno ni podob in napisov. Edino okrasje je bilo stilizirano rastlinje, ki so ga nanje naslikali kar z barvo in ga je sčasoma požrla rja.

Jekleni zvonovi pred odhodom v Branik.

Jekleni zvonovi so imeli tako svoje zagovornike kot tudi nasprotnike. Zanje so se ogrevali predvsem tisti, ki so imeli pri KID svoje delnice. Jakob Aljaž pa je o njih v kroniko zapisal: »Dobro pri teh zvonovih je, da so osemkrat cenejši od bronastih, da se ne razbijejo in da jih v prihodnji vojni ne bodo pobrali; njihova slaba stran pa je ta, da nimajo tako lepega in milega glasu kot bronasti in da se jih bo sčasoma lotila rja.«

Livarna, kjer so vliвали zvonove, je bila zraven martinarne, kasneje pa so bile na tem mestu mehanične delavnice. Za konec pa še zapis po samostanski kroniki (Nova Štifta), potem ko so biser baročne arhitekture oskrunili z odvzemom zvonov: »...V daljavi smo že slišali bitje jeklenih ali železnih zvonov in bilo nam je hudo, ker je bil naš zvonik še prazen. Jeklo je bilo takrat po 15 kron, draginja pa vedno večja. Sklenili smo, da zvonove naročimo v železarni KID na Jesenicah. Ker nismo imeli denarja, smo po hišah nabirali prispevke, darovalci pa niso imeli nič proti, če se jim je štelo v dobro trikratno zvonjenje ob njihovi smrti. Novembra leta 1921 smo šli trije na Jesenice in naročili tri zvonove: Des, F in As, da bi z bronastim B, ki ga vojska ni zasegla, tvorili štirizvok. Direktor je bil trd pogajalec in prav nič ni pomagalo, da smo z njim po nemško »glihali«. Pristati smo morali na ceno 17 K za kg. Čez štiri mesece so bili zvonovi narejeni in zaradi prevzema smo ponovno odšli na Jesenice. Ko so po železnici prišli do končne postaje, smo jih preložili na vozove in pripeljali k Novi Štifti. Sprejem je bil slovesen in zbralo se je mnogo ljudi. Po blagoslovitvi smo zapeli pesem »Le zvoni zvon«, nato pa jih je tesarski mojster Lesar ob pomoči ljudstva obesil...«

Leta 2001 so jeklene zvonove nadomestili z bronastimi, vendar starih niso »upokojili«. Danes pojejo pri Sv. Martinu v Braniku.

Viri: Matjaž Ambrožič: Zvonarstvo na Slovenskem
Niko Žvokelj: Nova Štifta 1641 – 1671 – 2001
arhiv KID

Zdravko Kovačič

»Dan za dnem, korak za korakom, dih za dihom«

V ACRONIJU je našla svoj prostor tudi umetnost. Že od leta 2002 se v razstavnem prostoru predstavljajo različni umetniki z Jesenic in okolice. Razstavna dejavnost se je dobro »prijela«, saj smo doslej odprli že 19 razstav fotografov in slikarjev. Poleg tega smo petkrat predstavili letne dosežke s področja inovacijske dejavnosti. Tokratna razstava – dvajseta po vrsti – ki jo bo odprl avstrijski veleposlanik v Sloveniji, dr. Valentin Inzko, pa je nekaj posebnega. Umetnika Christine de Pauli, avstrijska slikarka in fotograf Tihomir Pinter, ki od l. 1970 živi v Sloveniji, sta se odločila, da v okviru projekta CROSSOVER svoja dela razstavita v nenavadnem ambientu tovarniškega hodnika v ACRONIJU.

Razstavo bo odprl avstrijski veleposlanik dr. Valentin Inzko v ponedeljek, 6. junija ob 18.00 uri, v prehodu iz upravne stavbe PC Vroča predelava v Jeklarno.

Obenem bosta razstavljala tudi v upravni stavbi ACRONIJA. Dela obeh umetnikov bodo na ogled do 7. julija 2005 vsak delovni dan (za zunanje goste od 13.00 do 15.30 ure).

Vabljeni!

O razstavi je kritik Marko Košan zapisal

»V oko kamere ujeti črno-beli portreti fužinarske obdelave železa in jekla na podobah Tihomirja Pinterja prinašajo nostalgичne zgodbe iz šestdesetih let, ki so le še spomin, a kljub temu resnični, v poetično kopreno mojstrskega kadriranja odeti odsev minulega, večrajšnjega sveta, medtem, ko se abstraktne kompozicije Christine de Pauli pripovednosti izmikajo, saj dihalo v sozvočju estetskega umevanja sveta skozi človekovo zavest in podzavest, kažejo le tisto, kar bržkone vsak od nas sluti, kadar se prepusti vizualnemu nagovoru pojavov in predmetov, ki nas obkrožajo. Razkrivajo nam ono, česar velikokrat ne moremo videti niti pokazati, a je kljub temu prtajeno prisotno v vseh izrazih videnega. Notranja energija zaustavljenih trenutkov na fotografijah Tihomirja Pinterja in nemirnih potez na platnih Christine de Pauli je prevodnik uzrta bivanja kot dopolnjevanja aktivnega in kontenplativnega odnosa do sveta skozi magične dimenzije podob, pretočenih v neulovljive zgodbe človeške radoživosti, a tudi nečimrnosti in včasih trpljenja. Pričujoči projekt se odvija na povsem

drugačni lokaciji, kot je običajna »bela kocka« galerijskih prostorov. Zato je svojevrsten preizkus občutljivosti naključnega gledalca – v našem primeru jeklarja, ki odhaja na delo oziroma z dela, ko ga v ambientu, kjer tega ni vaju, preseneti tenkočuten umetniški nagovor.«

O projektu CROSSOVER

Triletni umetniški projekt je zasnovalo društvo Kunstverein Kärnten. Namen le-tega je dokumentacija in analiza umetniških povezav med avstrijsko Koroško in Slovenijo. Z izvedbo razstav sodobne likovne umetnosti ter arhitekture v Ljubljani in Celovcu je lani uspel prikaz nasprotij in skupnosti, ki je dokumentiran v obširnem katalogu. Letošnje leto poteka drugi del projekta pod naslovom »pas de deux« CROSSOVER. Osem članov društva Kunstverein Kärnten si je izbralo partnerje, umetnike oz. umetnice iz Slovenije, s katerimi bodo v času od maja do septembra izvedli umetniške akcije v različnih krajih v Sloveniji. Zaključek pa bo predstavitev dokumentacije vseh osmih projektov v prostorih Hiše umetnikov v Celovcu oktobra tega leta. Ob odprtju bo izšel obširen katalog.

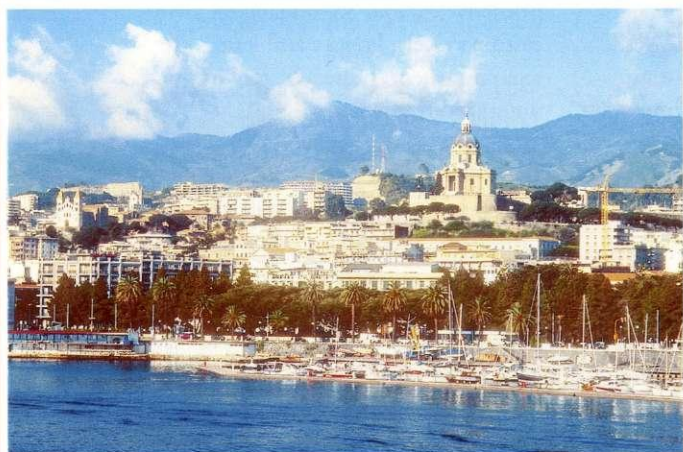
v deželi mafije

Kdor na poti s celinske Italije v Kalabriji prečka Messinski preliv, ki je na najožjem delu širok tri kilometre, resnično stopi v nek drugi svet. To je Sicilija - največji sredozemski otok, ki leži med Apeninskim polotokom in afriško celino ter je bil cilj našega šestdnevnega izleta. Pripada sicer Italiji, a na njej se italijansko bistvo obogati z zgodovinskimi napetostmi in tujimi kulturami. Svoj pečat so ji

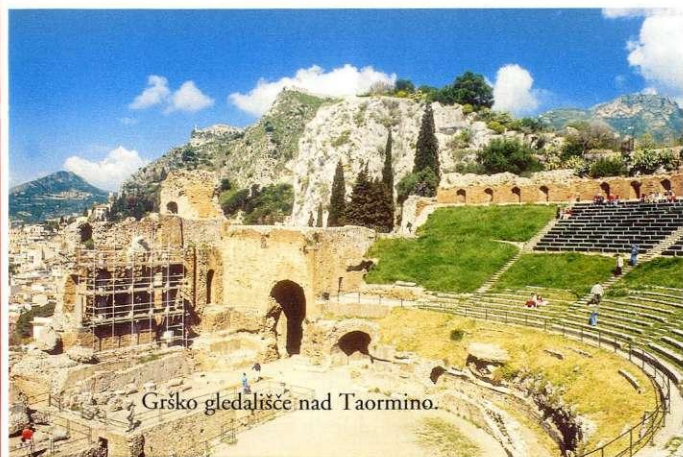
dali Grki, Rimljani, Bizantinci, Arabci, Normani, Germani, francoski Anžuvinci, Španci iz Aragonije in dunajski Avstrijci. Vsi so se je hoteli polastiti. Sicilijanci so se brez odpora prilagodili osvajalcem, a se jim je posrečilo ohraniti svoje posebnosti, žalostno otožnost in zavest o minulih dogodkih. Sprejeli so tudi to, da njihovo ime po svetu povezujejo z mafijo. Sicilija je bila v srednjem veku najnaprednejša uradniška

država, danes pa težko sprejema odprtejši družbene oblike, ki omogočajo strožji nadzor nad oblastjo in bogastvom. Stare miselnosti ni premagala ne agrarna reforma niti industrija. Pri obisku opaziš, da je tu večja revščina in nerazvitost, kot v severni Italiji. Takoj pa te očara divja lepota trioglatega otoka, igra kontrastov med kopnim in morjem ter še živi ognjenik Etna, ki je simbol otoka.

Dva in dvajsetega aprila je bilo hladno pomladansko jutro, ko smo se odpeljali z avtobusom z Jesenic v smeri Rateč. Pot nas je vodila po Kanalski dolini proti Benetkam, kjer smo vmes pobrali še dva sopotnika iz Izole. Bil je petek in pred večjimi mesti smo se srečevali s prometnimi zamaški. Šli smo mimo Padove, Bologne na sončno cesto, ki nas je preko Apeninov vodila v pokrajino Toskano in naprej Umbrijo. Tu smo se ustavili za ogled Orvieto. To je srednjeveško mesto na skalnem griču nad

Vhod na Sicilijo - mesto Messina.

Grško gledališče nad Taormino.

dolino reke Paglia. Na grič smo se povzpeli z zobato železnico. Sprehodili smo se po ozkih ulicah do mestnega jedra z znamenito gotško katedralo. Mesto je poznano po čipkah in odličnem vinu. Nato smo nadaljevali z nočno vožnjo mimo Rima, Neaplja na jug italijanskega škornja - pokrajine Kalabrije.

Zjutraj smo se s trajektom v dvajsetih minutah prepeljali preko preliva v Messino. To je obnovljeno pristaniško mesto na severovzhodu Sicilije, ki ga je pred leti razdejal močnejši potres. Pot smo nadaljevali z avtobusom po vzhodni strani otoka. Ustavili smo se v najlepšem sicilijanskem mestecu, ki leži 250 m nad morjem pod goro Tauro. Ogledali smo si lepo grško gledališče, ki so ga kasneje uporabljali Rimljani za gladiatorske igre. Od tu je lep razgled na morje s številnimi hoteli in v ozadju Etno z zasneženim vrhom. Sprehodili smo se po uličicah do mestnih vrat, parka, cerkve in nato pot nadaljevali do Catanie. To je drugo največje mesto in je postavljeno na črni skali ognjenika Etna. Tu smo dva dni prenočevali v letoviškem naselju ob morju, ki je urejeno v mehiškem stilu. Po obali je bila drobna mivka. Moteči preko dneva so bili preleti letal z bližnjega letališča. Pozno popoldne smo se odpeljali na jug do stare grške prestolnice Siracuse.

Ustanovili so jo Grki iz Korinta v 7. stoletju pred Kristusom. Ogledali smo si grško gledališče, rimski amfiteater, starogrški kamnolom z Dionizovim ušesom. To je posebno oblikovana votlina v obliki ušesa, ki se je uporabljala kot zapor. Pogovorom zapornikov je tu prisluškoval tiran Dioniz Veliki. Tu je še Hieronov daritveni oltar. Nato smo odšli v staro mestno jedro, ki leži na otoku Ortigia in je povezan s kopnim z mostovi. Videli smo stolnico, predelano iz dorskega templja, Aretuzin vodnjak, Artemidino fontano in trg grškega matematika Arhimeda. Nato smo se vrnili v Catanio. V hotelih smo imeli polpenzione. Sicilijanska hrana je pestra in dobra ter tudi pivo in vino sta odlična.

Eolski otoki.

Tretji dan smo si zjutraj ogledali stolnico in Belinijev trg v starem delu Catanie. Nato smo se peljali na severno stran otoka do пристaniškega mesta Milazza. S hitro ladjo smo se peljali na Liparske otoke. Imenujejo se tudi Eolski otoki, po grškem bogu vetra. To so otoki vulkanskega izvora. Mi smo se ustavili na najbližjem Vulcanu. Otok je naseljen in ga obišče veliko turistov. Imajo kopeli, kjer je zdravilna žveplena voda. Nekateri smo se podali na vrh kraterja, kjer na nekaterih mestih izhaja vroča žveplena para in je možno dobiti samorodno žveplo. Drugi so odšli na črno plažo. Nato smo se z ladjo odpeljali do otoka Stromboli, kjer vulkan nepretrgoma deluje. Podnevi se vidi bel dim in so manjši izbruhi na 30 minut. Ponoči so pogostejši na 10 do 15 minut. Na eni strani otoka je manjše naselje, ki je v lanskem letu dobilo elektriko. Na drugi strani je večje naselje Stromboli, kjer smo se izkrcali. Po ozki ulici smo šli do revnejše cerkvice, kjer so imeli ravno koncert. Zvečer smo se vkrkali na ladjo in se odpeljali na stran otoka, kjer je najlepši pogled na krater. Imeli smo lahko večerjo – pašto. Ko je padel mrak, smo si ogledali tri izbruhe. Na žrelu se je za dve sekundi prikazal rdeč sij. Pri vračanju v Milazzo smo imeli neugoden veter, ki je močno premetaval ladjo. Veliko potnikov je imelo morskbo lezen in je ostalo brez lahke večerje. Pozno zvečer smo se vrnili v Catanio.

Slikovita Sicilska keramika.

Nadaljevanje prihodnjic

Marjan Mencinger, foto Anton Kelbl

Vulkan Etna (3323 m).

Izbruh vulkana Stromboli.
(foto Miro Rozman)

Myanmar (Burma), dežela tisočerih pagod in nasmehov

Kdor potuje, slabo ne misli.

Tudi mesteca Kalaw je že oplazila turistična obsedenost, kot je Miru pojasnil Gospod Sam, pionir trekinga v Burmi, sedaj lastnik turistične agencije ter restavracije. V bližini mesteca so znamenite kraške jame. V glavni jami, do katere vodi 200 stopnic, je okoli deset tisoč podob Bude, narejenih iz različnih materialov, postavljenih tako, da tvorijo labirint skozi različne sobice. Bude so postavili budisti s celega sveta. Slovenskega med njimi ni bilo opaziti. Jama je poznana tudi po stalagmitih, ki oddajajo posebne zvoke, če po njih tolčeš z lesenim kijem.

Pagoda Ananda

Tam je Buda doživel »parinirvano« in po tem dogodku je izrekel, da bo 651 let po tem na tem mestu zrastle veliko kraljestvo. Kralj Thamuddarit je osnoval mesto v zgodnjem 2. stoletju. Mesto je doživelo obdobje velikega uspeha v dobi vladanja Anamurathe. Bagan je želel spremeniti v politično ter duhovno uspešno mesto. Izvedel je gradbeni program, s katerim je želel proslaviti svojo spreobrnitev k budizmu in hkrati zaščititi območje. Pokrajino Bagan je pozidal z budističnimi spomeniki. Izstopa pagoda Shwesendaw oziroma tempelj Ganesh, ki se imenuje po hindujskem bogu modrosti. Vladarji, ki so mu sledili, so nadaljevali z njegovim delom. Kralj Kyanzittha je zgradil pagodo Ananda, ki je arhitekturna mojstrovina in izstopa zaradi svojstvene oblike. Leta 1975 je bil na tem območju močan potres (6,5 stopnje po Richterju), ki je velik del templjev in pagod hudo poškodoval. Vendar so najbolj pomembne s pomočjo Unescovih inženirjev kmalu obnovili. Veliko turistov ostane v Baganu več dni, jaz pa sem ostal le dva dni. »Na živce« so mi šli agencijski turisti in pa vsiljivi domači prodajalci, med njimi predvsem otroci, ki ti niti minute ne dajo dihati. Za ogled sem najel kočijo s kočijažem. V spomin se mi je vtisnil konj po imenu Rambo. Čudovit je bil tudi sončni zahod na enem izmed templjev, ko je vsa planota zažarela v prav posebnih barvah zahajajočega sonca. Čar vsemu pa so dajale silhuete templjev in pagod. V Baganu je velika tržnica, kjer

Bagan - sončni zahod.

Iz Kalawa sem se odpravil v Bagan. Vožnja do tja je po ozkih in ovinkastih cestah trajala cel dan. Bagan se uvršča med najlepša zgodovinska verska mesta na svetu. Na 40 kvadratnih kilometrih površine nad reko Iravadi se je prvotno nahajalo okoli dvanajst tisoč templjev, pagod in drugih verskih objektov, ki jih je v svojih zapisih opisoval že Marco Polo. Potresi, ropanje osvajalcev in poplave so število zmanjšali na tretjino. Danes še vedno presunljivo Bagan skriva številne zgodbe iz preteklosti. Njegova zgodovina je povezana s prerokbo Bude, ki je na svojem dolgem potovanju v mesto razsvetlitve potoval skozi Bagan.

dobiš vse – od cenениh kitajskih izdelkov pa do stvari, ki jih izdelujejo v teh krajih. To so znameniti lončarski izdelki, Myanmarski dežniki, ter spominki iz lesa, ki jih lakirajo v posebnih delavnicah. Podal sem se naprej pod vznožje gore Popa, ki je oddaljena le uro vožnje. Gora je vulkanskega izvora in je ena najbolj magičnih v Burmi. Že stoletja je priljubljena romarska točka domačinov. Po 777 stopnicah sem se povzpел na 1520 metrov visok vrh, od koder se je raztezal idiličen pogled na bagansko planoto. Čas na vrhu je hitro minil v prijetnem klepetu z domačini. Prižgal sem še nekaj sveč za srečen povratek navzdol.

Najlepša plaža v Burmi je Ngpali Beach. Ker pa je po pripovedovanju nekaterih turistov preveč obljudena, sem se odpravil v Chaungtha Beach, ki se nahaja na severu Bengalskega zaliva. Zanimivost obale je fin črn pesek, ki pa daje nekakšen vtis mračnosti ter zelo močna oseka. Na obali pospešeno gradijo nova naselja in bungalove. Vse je bilo v pričakovanju »Morskih iger« Indokine, ki so se začele prav te dni. V okoliških vaseh je veliko obratov za predelavo rib, s katerimi je morje prav radodarno. Zanimiva je bila tudi ribja tržnica, kjer si dobil vse – od rib in školjk do velikih rakov. Prvi dan, ko sem jo obiskal, so bile cene zelo nizke. Naslednji dan pa je bilo že osemkrat dražje, zato sem se po nakupih raje odpravil v bližnjo vas. En dan sem preživel tudi na majhnem otočku, oddaljenem uro vožnje s čolnom. Okoli otoka so čudoviti koralni grebeni. Domačini odstranjujejo korale z železnimi palicami ter jih potem prodajajo turistom.

Hrana je v Burmi zelo okusna, nenavadna, predvsem pa zelo mastna. Vse kuhajo in pečejo na sezamovemu olju. Kosilo je ob pol dvanajstih in je sestavljeno iz petih juh, petih vrst mesa, petih prikuh, sadja in peciva (podobnega našim flancatom), ki pa je zelo trdo. Ko ti vse to prinesejo na mizo je le-ta polna. Mirno se lahko naje najmanj pet ljudi. In cena – dolar in pol ali tristo tolarjev.

Izkušnje drugih azijskih držav govorijo o tem, da bodo turistični dolarji močno spremenili življenje tudi v Burmi. Ljudje te sicer prepričujejo, da jim bo pohlep vedno tuj, toda spremembe prihajajo z vedno večjimi koraki. Začaran krog, ki se začne takrat, ko prvi tujec obiše enega od mističnih krajev tisočernih templjev, objavi prve fotografije in napiše turistični vodnik z natančnimi navodili. Včasih se ti zazdi, da bi se moral ljudem, ki so te zaradi obiska tako veseli, pravzaprav opravičiti.

Pisanost prebivalstva in različnih manjšinskih kultur ter deželo začneš pogrešati že tisti trenutek, ko po štirih tednih sedeš v letalo in se vrneš nazaj na Tajsko. Nostalgичno listaš po straneh svojih popotniških zapisov, kjer so zapisane zgodbe o srečanjih z najbolj prijaznimi ljudmi na svetu, ki so kljub neprijazni zgodovini in težki osamljeni sedanjosti ohranili svojo kulturo, ponos in milino, predvsem pa globoko vero v življenje.

Se nadaljuje.

Besedilo in fotografije Miro Koder

Lončarski izdelki.

Obala Chaunta.

Otoček White Sand.

Tržnica.

PO OBRONKIH KOZJANSKEGA

Kje preživeti lepo, sončno majsko soboto? Odgovor je preprost, udeležiti se pohoda slovenskih železarjev po obronkih Kozjanskega, ki je bil v soboto, 14. maja, v organizaciji planinskih vodnikov iz Štor. V družbi slovenskih železarjev je vedno prijetno!

Kapelica Svete Barbare.

Vas Svetina.

Svetni Dol.

Zbor udeležencev pohoda je bil v vasi Pečovje nad Štorami. V tem raztresenem naselju južno od Teharij so že od leta 1836 kopali premog. Ker pa je rudnik večkrat zalila voda, so kopanje premoga leta 1925 opustili. Vzporedno se je razvijala tudi železarna, ki z nihanji uspešnosti posluje še danes. Položna pot ob Bojanskem potoku nas pripelje v Laško vas, ki leži pod severnim pobočjem Bojanskega vrha (622 m). Ime spominja na praslovansko prebivalstvo, saj so našli tudi najdbišča staroslovanskih grobov. Nadaljevali smo pot po gozdu in po dobri uri prijetne hoje zagledamo vas Svetina. Planinska vas Svetina leži na višini 679 m in je bila najlepši hribovski kraj v Sloveniji v letu 2004. V oči pade tudi zelo zanimiva kamnita cerkev iz 15. stoletja z mogočnim čokatim, gotskim zvonikom. Na pokopališču te cerkve si je zadnji dom izbrala Celjanka Alma Karlin, ki je prepotovala

Pečovje - začetek pohoda.

ves svet ter pisala potopise svojih potovanj in romane, žal vse v nemškem jeziku. Njena dela in potovanja služijo turističnemu društvu Štore, kot osnova za pripravo srečanja svetovnih popotnikov na Svetini vsako leto v mesecu oktobru. Kar ne moremo se odpraviti naprej, tako je lepo, zaradi slikovitosti in urejenosti. Pot nas nato vodi do naselja Šentrupert. Kraj se je do leta 1994 imenoval Breze. To je gručasto naselje na severnem robu Mirnske doline, poznano po cerkvi sv. Frančiška Ksaverija in kmečkem muzeju. Sledi še spust v Trobni Dol. To je naselje v hribovitem vzhodnem predelu laške občine na obrobju Kozjanskega. Kozjansko je dobilo ime po kraju Kozje in je bilo dolgo časa najmanj razviti del Slovenije. Za pomoč Kozjanskega se je po šolah zbiral prispevni dinar, tja so odhajale mladinske delovne brigade, da bi z udarniškim delom izboljšale krajanom infrastrukturo in samo življenje. A Kozjansko si je opomoglo verjetno samo, vsaj tako kaže današnja slika. Naš cilj pa je turistična kmetija Salobir. Kmetija leži v osrčju Trobnega Dola. Narava je kraj resnično obdarila z izjemno lepoto. Organizatorji so poskrbeli za topli obrok in najbolj vztrajni so lahko zaplesali ob zvokih ansambla Kaval. Nekateri pa so si v bližini ogledali zanimivosti, kot je kapelica sv. Barbare z

Gostišče Salobir.

Slovo od Kozjanskega.

zvonom želja, ki jo je postavil znani župnik Izidor Pečovnik-Dori. Postavljena pa je bila zaradi tega, da ne bi država na tem lepem predelu Kozjanskega zgradila odlagališča jedrskih odpadkov.

Na koncu gre vsa zahvala organizatorjem iz Štor, posebno vodniku Valterju, ker so na celotni trasi pohoda poskrbeli, da nismo bili žejni in lačni. Spoznali smo tudi prijaznost in gostoljubnost domačinov. Celotna pot je bila dolga 22 km, s postanki pa smo hodili 5 ur. Marsikateremu bo pohod ostal v lepem spominu po lepi naravi, nekaterim pa tudi zaradi čudovitega vzdušja v gostišču Salobir in slovesa, ki nam ga je pripravilo osebje turistične kmetije.

V družbi slovenskih železarjev je vedno prijetno!

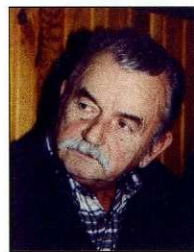
Tone Kelbl, foto Valentin Pretnar

Obvestilo

Pohod slovenskih železarjev na Lubnik je prestavljen na soboto, 4. junija 2005.

V soboto, 18. junija 2005, vabi organizacijski odbor za pohode slovenskih železarjev z Raven na Koroškem na 1922m visoki vrh SETIČE nad vasjo Sele na avstrijskem Koroškem.

Poslovil se je Janko Kralj – dolgoletni planinski vodnik železarjev

Ni še minilo leto dni, odkar smo železarji 22. maja 2004 prišli v Kamno Gorico, rojstni kraj Janka Kralja, kamor nas je povabil na pohod. Sprejel nas je v lepem sončnem jutru, ki je napovedovalo čudovit dan. Ves prevzet nad množico pohodnikov in dobre volje se je trudil vsem razkazati vse zanimivosti kraja, okolice in planinske poti, po kateri nas je vodil na Suhrno in Vodiško planino. Jankova ljubezen do domačega kraja in okolice je odsevala tudi iz lične predstavitvene brošurice, ki jo je pripravil za nas in nas bo vedno spominjala nanj. Nihče od številnih pohodnikov takrat ne bi mogel niti pomisliti, da je prijatelju še zadnjič stisnil roko v slovo. Planinski vodniki slovenskih železarjev smo se srečali še ob koncu lanskega leta. Načrtovali smo pohode za letos in pri tem računali tudi na njegove bogate izkušnje ter pripravljenost, da železarje tudi v prihodnje vodi v gorski svet.

Vest o njegovi smrti se je neverjetno hitro razširila med njegovimi prijatelji, zlasti med planinskimi vodniki slovenskih železarjev. Ob slovesu smo se poklonili njegovemu spominu in se mu zahvalili za vse, kar smo skupaj ustvarjali v dobro številne pohodniške družbe. Prišli so Jeseničani, njegovi nekdajši sodelavci iz zdaj že bivše Verige in Kroparji, pa prijatelji iz ljubljanskega Tovila, Inštituta za kovinske materiale in tehnologije, prišli so tudi Štorčani in Celjani iz bivše Žične ter prijatelji in železarji z Raven na Koroškem.

Slovo od prijatelja, s katerim smo več kot trideset let vestno in družno sodelovali z roko v roki pri iskanju novih in novih poti ter navez pri vodenju slovenskih železarjev v gorski svet, je izjemno težko. Janka smo imeli radi in ga bomo pogrešali.

Fr. Telcer

ZAHVALA

Kdor ostane v naših srcih, nikoli ne umre.

Ob boleči izgubi ljubega moža in ata, Janka Kralja, se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste se v tako velikem številu poslovili od njega. Zahvaljujemo se vsem, ki ste kakorkoli pomagali v času bolezni in slovesa, ter vsem, ki ste ga imeli radi.

Hvala

Lenčka, Metka in Alenka z družinama

špikov kot

Acroniji pa res smo klase,
proizvodnja, hokej, vse nam gre.
Ker zaupamo vsi vase,
vse bolj gre od dne do dne.

Hokejisti zlasti so izjeme,
saj čudi se nam že ves svet,
proti velikim so brez treme,
pa imamo komaj kakšen led.

Regres res dobro dene,
a sem ga zapravljal že vnaprej.
Pa ne zgolj zaradi mene!
Ni bilo nič juhej, juhej.

So potrebe pač velike,
gredo cene tja v nebo.
Statistiki so pa res slike –
menda inflacije ne bo.

Meni pa denarci iz žepa
sami od sebe odfrče.
Brez podražitev? Ta je lepa!
Zakaj potem mi slabo gre?

Če hočem knjigo kdaj prebrati
(občasno), pa mi kar ne gre.
Morda slepote se je bati?
Z dioptrijo mi vse slabše je.

Zdaj še sonce me že moti,
blešči in bliska se preveč.
Mi vsaka stvar je že napoti,
bom rekel: »Jaz ne grem se več!«

Ko tole pišem, me še zebe,
morda je zdajle že toplo.
Doma ne bom prav brez potrebe,
v naravi vse bo lažje šlo.

Pa ne bo tako preprosto.
Bom več na šihlu kot doma.
To se zgodi zelo prepogosto.
Dobro, da me žena še pozna.

A bom že našel nekaj časa,
Šel med narcise bom sedet,
ne čul človeškega bom glasa
in stari boter Špik bom spet.

Špikovi prebliski

Po mnogih letih bom kot domačin postal »ta spodnji«. Selim se v pritličje.

Če ženi rečem, da grem malo ven, reče: »Ne«. Potem pač ne grem, ker pametnejši popušča.

Očitajo mi marsikaj. Če pa jaz kaj rečem, mi pa zamerijo.

Menijo, da so orehi odlični za potenco, jaz pa jem orehovo potico samo dvakrat na leto.

Ponoči me rahlo moti pasji lajež. Še bolj me moti, če podnevi lajajo name.

Tako sem utrujen, da bi se najraje na ženo ulegel.

Doba reformacije nam je dala prvo knjigo. Doba informacije pa pomanjkanje branja.

Počitnice v Moravskih toplicah SVET VODNIH UŽITKOV - TERME 3000

Vodni kompleks obsega površino 5.000 m, gostom pa je na voljo kar 20 bazenov, pokritih in na prostem. 11 novih bazenov ponuja v dveh nivojih pestre programe in atrakcije: divjo reko- brzico, vodnozračne ležalnike, gejzirje slapove, vodne in zračne masaže, protitočno plavanje, plavalne steze, vodne tokove, žvrkljajoče kopeli. Največja privlačnost pa je 22-metrski stolp s toboganoma dolžine 170 in 140m.

V temu prečudovitem kompleksu imamo bungalov, ki je v našem najemu v terminu od 4. junija 2005 do 4. novembra 2005.

Cena 7-dnevnega bivanja v bungalovu je v sezoni (junij, julij, avgust in do 17. septembra) 68.000,00 sit, v posezoni (od 17. septembra do 4. novembra) pa 48.000,00 sit.

V ceno je vključeno neomejeno kopanje za 4 osebe. V primeru, da je oseb več, so samoplačniki kopalne karte, v znesku 2.500,00 sit za odrasle, otroci do treh let brezplačno, od 3 do 7 let 50 % popusta, od 7 do 14 let 30 % popusta.

Prijavite se po telefonu št. 1218 ali 041 692 725. Prednost prijave imajo člani sindikata NEODVISNOST, v primeru nezasedenosti pa ostali zaposleni v družbi ACRONI in SUZ.

Predsednica Sonja Cuznar

Zahvale

Prisrčno se zahvaljujem vsem povabljenim in zaposlenim v PC PDP ter oddelkom Vzdrževanje, Montaža in Žerjavni, ki so se udeležili mojega poslovnega srečanja na Kresu 22. aprila 2005.

Hvala vsem za lepa darila in prijetno druženje.

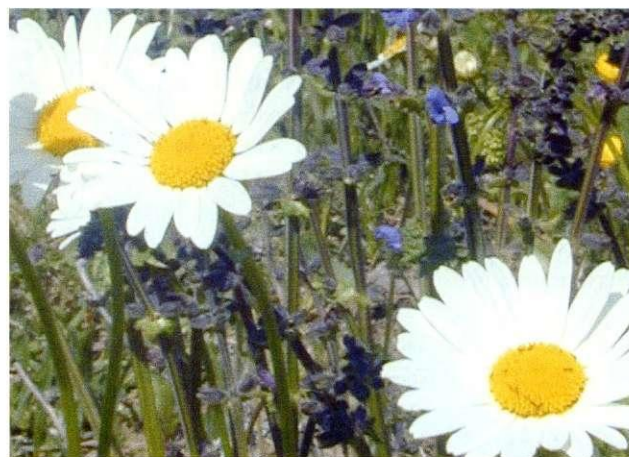
Želim vam še veliko uspehov pri vašem delu.

Alojz Bec

Zahvaljujem se za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času moje dolgotrajne bolezni.

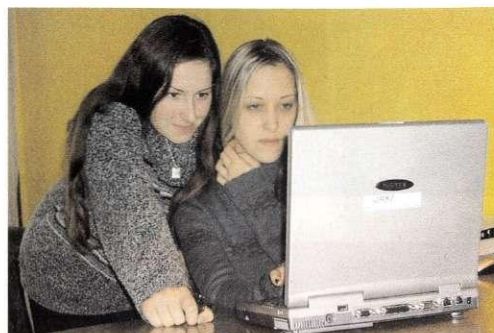
Najlepša hvala

Janko Gašperin

Za direktorje, poslovneže,
študente in za domačo uporabo

odlični prenosni računalniki Acer

Travelmate 2303NLC

Intel Celeron M 1,5 GHz, 15" TFT LCD zaslon,
256 MB DDR RAM, 40 GB HDD, DVD/CD-RW,
modem 56K, mrežna kartica 10/100,
teža 2,9 kg, daljše delovanje na baterije.
Garancija 2 leti za posameznike.

Za študente in dijake popusti.
Možnost nakupa na 6, 12 ali 24 mesecev.

cena 164.900 SIT

3BM
d.o.o.
Jesenice
elektronika in mikroračunalniki

Cesta železarjev 7a, Jesenice
tel. 58-36-444, www.3bm.si

NAGRADNA KRIŽANKA 3BM

1. nagrada optična miška Genius
2. nagrada finančni kalkulator Canon
3. nagrada žepni kalkulator Canon

Geslo z obarvanih polj prepisite v kupon ter pošljite do 10. maja 2005 po interni pošti na Uredništvo Novic ali pa na naslov SŽ ACRONI, d.o.o., C. B. Kidriča 44, 4270 Jesenice. Na ovojnico pripišite "NAGRADNA KRIŽANKA". Zaposleni v ACRONIJU lahko rešitve oddate tudi v mnenjske skrinjice - brez ovojnic. Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo eno rešitev.

Kot ste najbrž že uganili, tokrat nagrade niso ACRONIJEVE. Prispevalo jih je podjetje 3BM z Jesenic.

Uredništvo

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Pravilna rešitev se glasi:

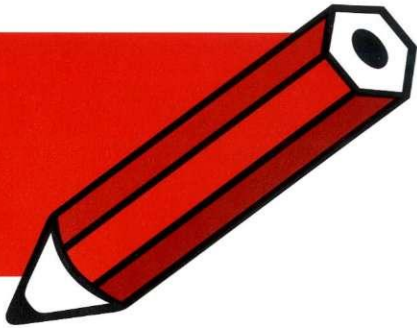
DELO JE POTREBNO POŠTENO RAZDELITI MED DRUGE.

Izžrebani so bili:

1. nagrada:
Mirsad Kadirič, c. revolucije 1/b, 4270 Jesenice,
2. nagrada:
Miloš Novak, C. T. Tomšiča 36, 4270 Jesenice,
3. nagrada:
Milan Visenjaj, Titova 84, 4270 Jesenice.

Nagrade boste prejeli na blagajni ACRONIJA. Odprta je vsak dan od 8.00 do 10.00 ure. S seboj imejte osebni dokument.

NAGRADNA KRIŽANKA

AVTOR: DRAGO RONNER	DEKLE	KRAJ PRI NEMŠKI VASI	ROMUN: DENARNA ENOTA	NAŠA PEVKA (MAJDA)	GNUS	INOZEM- STVO	GLAVNO MESTO ARMENIJE	BREZ- PRAVNO LJUDSTVO	RAEDER JE NEMŠKI ADMIRAL	NAŠ PISATELJ (JANKO)	AMERIŠKI PISATELJ (GEORGE)	RIBJA KOŠČICA	TRAČNICA	RAČJI MLADIČ	ŽENSKO IME, ANA	PRIPADNIK TATAROV
STENSKI SLOP									SKOPLJENE C							
UVODNA SKLADBA									SLIKARKA MARAŽ OSNOVNA MERA							
AFORIZEM EVGENA JURIČA																
ČARLI NOVAK			ALOJI PODOBNA RASTLINA	ZOFA UREJANJE NOHTOV						POLJSKI PISATELJ (STANISLAV)	KRISTUSOV UČENEC	PEVKA FALK				
SLOVNICA BOHORIC					NATRIJ ČRIČEK			ŠVEDSKI PISATELJ HANSSON				MITOLOŠKI LETALEC TEK ZA NARKOZO				
PREBIVALEC ROGATCA								BUTEČ ŠTRAJK						AMERIŠKI ADMIRAL (ERICH)	KANAL ZA INSTA- LACIJO	TROPSKI SADEŽ
STARO IRANSKO NOMADSKO PLEME						POLOŽAJI ZA MEDITACIJO V JOGI	ŽENSKA, KI ŽIVI SAMA NIKO TOŠ									
PILASTER JE STENSKI SLOP	SLOVENSKI DNEVNIK	SLOV. MINISTER (GREGOR) SLOV.-HVR. PESNIK							MISICA VADNOV	SELEN LETNI GOZDNI POSEK			DEPARTMA V FRANCLJI VOJAŠKA ENOTA			
KONEC AFORIZMA																
ERBJI			HUMO- RISTKA PUTRIH UMBERTO NOBILE				IGRALEC ROŽEJ					PARADIŽ IGOR TORKAR				
AMERIŠKA IGRALKA BACALL							KAKOVOST									
OZNAČBA							MESTO V BELGIJI, ATH				UKRAJINSKI PESNIK ŠAVČENKO					

priimek in ime:

naslov:

pošta:

rešitev nagradne križanke:

STRATEŠKI CILJI

Strateški cilj je postati in ostati zaželen in dober partner našim odjemalcem, zaželen in dober delodajalec in okolju prijazen proizvajalec jeklenih izdelkov visoke kakovosti, ki bo lastniku prinašal primeren dohodek.

Kulturo družbe bomo gradili na zavesti, da je do uspeha možno priti le s tesnim sodelovanjem s porabniki, s stalnim izboljševanjem kakovosti in s pravočasnimi dobavami.

To pa je možno doseči s pomočjo zadovoljnih zaposlenih, ki jim je zagotovljen osebni razvoj, izraba njihovih kreativnih in inovativnih potencialov ter omogočeno delo v zdravem in vzpodbujajočem okolju.

